

Univerzita Hradec Králové

Pedagogická fakulta

Katedra kulturních a náboženských studií

Bakalářská práce

**Donald Trump a jeho vliv na současnou podobu demokracie v
USA**

Autorka: Veronika Hošková

Studijní program: B6107 – Humanitní studia

Obor: Transkulturní komunikace

Vedoucí práce: Mgr. Petr Macek, Ph.D.

Hradec Králové 2020

Zadání bakalářské práce

Autor: Veronika Hošková

Studium: P16P0774

Studijní program: B6107 Humanitní studia

Studijní obor: Transkulturní komunikace

Název bakalářské práce: **Donald Trump a jeho vliv na současnou podobu demokracie v USA**

Název bakalářské práce Donald Trump and his influence on democracy in the USA
AJ:

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Tato bakalářská práce se bude věnovat Donaldu Trumpovi, jeho politice a vlivu na současnou podobu americké společnosti a politické kultury. Na úvod se zaměří na jeho nástup do funkce amerického prezidenta a následně popíše jeho jednání a aktuální politickou agendu. Dále bude analyzovat jeho politiku očima současných amerických komentátorů a to, jakým stylem jeho vláda ovlivňuje demokracii v USA i po celém světě. Cílem bude zmapovat různé názory na Donalda Trumpa, obsáhnout jeho dosavadní počínání a ukázat možné přínosy, či naopak ohrožení, které by mohl celému světu přinést. Transkulturní reflexe práce se zaměří na to, jakým způsobem politika Donalda Trumpa prohlubuje hranice uvnitř americké společnosti a jaké jsou možnosti jejich překonávání.

CLINTON, Hillary Rodham. What happened. London: Simon & Schuster, 2017. DIONNE Jr., E.J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E. One Nation After Trump: A Guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate, and the Not-Yet Deported. New York: St. Martin's Press, 2017. KLASS, Brian. The Despot's Apprentice: Donald Trump's Attack on Democracy. Hot Books, 2017. MACLEAN, Nancy. Democracy in Chains: The Deep History of the Radical Right's Stealth Plan for America. Melbourne, London: Scribe, 2017. RICE, Condoleezza. Democracy: Stories from the Long Road to Freedom. New York: Grand Central Publishing, 2017. SNYDER, Timothy. Tyranie - 20 lekcí z 20. století. Praha: Paseka, Prostor, 2017.

Garantující pracoviště: Katedra kulturních a náboženských studií,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Petr Macek, Ph.D.

Oponent: Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 6.10.2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 20. 4. 2020

Poděkování

Děkuji Mgr. Petru Mackovi, Ph.D. za odborné vedení práce, poskytování rad a podporu během psaní této práce.

Anotace

HOŠKOVÁ, Veronika. *Donald Trump a jeho vliv na současnou podobu demokracie v USA*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2020. 62 s. Bakalářská práce.

Tato bakalářská práce se bude věnovat tématu Donalda Trumpa a jeho politiky. Na úvod se bude věnovat jeho nástupu na post amerického prezidenta a následně popíše jeho jednání a postupy jakožto nově zvoleného prezidenta. Dále se zaměří na názor různých lidí na jeho politiku a na to, jakým stylem jeho vláda ovlivňuje demokracii po celém světě. Cílem bude zmapovat různé názory na Donalda Trumpa, obsáhnout jeho dosavadní počínání a ukázat možné přínosy, či naopak ohrožení, které by mohl celému světu přinést.

Klíčová slova: demokracie, politické strany, autoritářské režimy

Annotation

HOŠKOVÁ, Veronika. *Donald Trump and his influence on democracy in the USA*. Hradec Králové: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2020. 62. pp Bachelor thesis.

This bachelor thesis will focus on the topic of Donald Trump and his policy. Firstly this thesis will talk about how Donald Trump got elected to be a president of the United States and then it will describe his actions and methods as a newly elected president. Also this thesis will focus on different opinions of people on Donald Trump's behaviour and on the way his policy affects democracy all over the world. Goal of this bachelor thesis is to map different opinions and views on Donald Trump, describe his actions as a president and show possible benefits or dangers that he could bring to the world.

Key words: democracy, political parties, authoritarian regimes

Obsah

Úvod.....	9
Demokracie obecně	11
Konkrétní náhledy na demokracii	12
Alexis de Tocqueville.....	13
Ochrana a udržení demokracie.....	17
S. Levitski a D. Ziblatt	17
Brian Klaas	17
Autoritářské režimy vs. Demokracie	19
Kritéria, která upozorňují na sklon k autoritářství.....	20
Shromáždění moci	21
Donald Trump a jeho vláda.....	22
Změny americké společnosti	24
Tíhnutí k autoritářským režimům	24
Tíhnutí k mediálně výraznějším osobnostem	25
Nižší důvěra v média	26
Vyšší tolerance vůči neuctivému chování.....	27
Výrazná polarizace politiky a společnosti	28
Opioid crisis	30
Donald Trump	32

Konání Donalda Trumpa	35
Jeho vztah k médiím	35
Alternativní fakta	37
Nerespektování oponentů	39
Nerespektování pravidel a institucí	39
Rasismus	41
Mezinárodní vztahy	42
Jmenování soudců	45
Dílo <i>Vrat' me Americe její velikost</i>	47
Reakce na knihu <i>Vrat' me Americe její velikost</i>	49
Transkulturní reflexe	52
Závěr	53
Bibliografie	55
Jiné zdroje	57

Úvod

Tato bakalářská práce se zaměří na demokracii obecně, co vlastně samotný pojem demokracie znamená, co si pod ním lidé představují. Slovo demokracie totiž pro každého znamená něco lehce jiného. Každý člověk má jinak nastavené hodnoty a priority, taktéž velmi záleží na prostředí, ve kterém vyrůstal. Většina lidí, která zažila jiný režim než demokracii, má tendence si právě tohoto politického systému nejvíce vážit a chránit ho.

Následně se bude zabývat konkrétně americkou demokracií, která je svým způsobem odlišná od té, která je známá a praktikovaná například v Evropě. Autor, který se velmi podrobně zabýval americkou demokracií a z jehož děl tato práce čerpá některé informace, je Alexis de Tocqueville, který na téma americké demokracie napsal dvě poměrně obsáhlá díla. V těchto popisuje zvyklosti americké společnosti, její odlišnosti, zájmy.

Pozitiva, která s sebou nese právě demokracie práce ukáže na porovnání demokracie s autoritářskými režimy a přístupy. Cílem porovnání zmíněných politických systému je, aby si čtenář mohl uvědomit důležitost ochrany a udržení demokracie.

V návaznosti na téma autoritářských režimů se bude práce věnovat i varovným signálům, které mohou pomoci občanům odhalit sklony politiků ke spíše autoritativnímu stylu vlády, nežli demokratickému. Tyto signály se bude práce snažit aplikovat i na konkrétní chování Donalda Trumpa, což usnadní pochopení závažnosti nebezpečí právě autoritativních režimů.

V rámci snahy pochopit výsledky prezidentských voleb v Americe v roce 2016 se dále práce zaměří na změny v americké společnosti, kterými si dodnes prošla. Popsání a rozebrání těchto konkrétních změn usnadní pochopení nálady, která v roce prezidentských voleb panovala ve společnosti a tím pádem osvětlí proč zmíněné volby dopadly usednutím Donalda Trumpa do křesla v Oválné pracovně.

V následnosti na změny americké společnosti se práce zaměří přímo na Donalda Trumpa. Cílem bude osvětlit kdo Donald Trump vlastně je a přiblížit čtenáři jeho smýšlení a hodnotový systém tím, že pro potřeby této práce bude využita jeho vlastní kniha *Vraťme Americe její velikost* jako zdroj. To má usnadnit pochopení osobnosti Donalda Trumpa.

Další řádky práce budou věnovány právě knize *Vraťme Americe její velikost* primárně kvůli tomu, že tato kniha byla vydána po nástupu nynějšího prezidenta do čela Bílého domu. Z důvodu, že kniha vyvolala poměrně bouřlivé reakce, se poslední kapitola této práce zaměří právě na reakce a recenze tohoto díla.

Cíl práce je díky zmapování chování, postupů, osobnosti a vyjadřování zjistit, zdali je Donald Trump skutečně ohrožením demokracie či nikoliv. Taktéž je jejím cílem popsat proč jsou někteří toho názoru, že je Donald Trump skutečně jistým ohrožením pro demokracii.

Demokracie obecně

Cíl této kapitoly je pojednat o slovu demokracie. Ujasnit si co zmíněné slovo znamená, odkud pochází, v jakém smyslu se používalo a jak se užívá dnes.

Pojmem demokracie se zabývá či v minulosti již zabývalo velké množství lidí. Každý však pojem demokracie vykládá jinak a představuje si pod ním něco jiného. Samotné slovo demokracie se odvozuje z řeckého demos, což označuje lid a kratos, vyjadřující moc. V překladu tedy znamená demokracie vládu lidu či mas. Ještě donedávna byla demokracie chápána negativně, jako vláda mas. To se však změnilo a dnes je demokracie nezpochybnitelnou hodnotou, která má v současném světě velký význam.¹

Jak však demokracii poznat, kdy si můžeme být opravdu jistí, že je konkrétní stát skutečně demokratický. Autoři knihy *Výzva demokracie: Systém vlády v USA* říkají, že existuje 5 základních pilířů, které se musí nacházet v každém politickém systému, aby se mohl nazývat demokratickým. Je nutné, aby se většina dospělých mohla účastnit voleb, ve kterých mají možnost hlasovat skrytě a nevynuceně, přičemž musí mít na výběr minimálně 2 existující politické strany. Dále musí vláda konkrétní země odrážet potřeby a přání občanů, kteří mohou využívat svobody slova, tisku a jiných médií, vyznání a shromažďování. Dle autorů je díky těmto kritériím možno uznat, že Spojené státy americké skutečně demokratické jsou. V knize ale říkají, že jsou spíše pluralitním demokratickým systémem, který se vyznačuje odmítáním představy, že by jakákoliv skupina lidí či elita, měla vliv na vládní rozhodování, které by tlačila spíše směrem ke svému vlastnímu prospěchu, avšak na úkor menšiny.²

Klíčovým dokumentem demokratických zemí je Ústava. Ústava je dokument, podle kterého se musí řídit i sám prezident země a kterýžto ho v případě nutnosti může dokonce zbavit funkce. Americká ústava obsahuje udání zákonodárné, výkonné a soudní moci, přičemž také udává možnost těmto složkám se navzájem kontrolovat a vyvažovat.³

¹ JANDA, Kenneth; BERRY, Jeffrey M.; GOLDMAN, Jerry; HUFF, Earl; *Výzva demokracie, Systém vlády v USA*; SLON; Praha, 1998; s. 36

² JANDA, Kenneth; BERRY, Jeffrey M.; GOLDMAN, Jerry; HUFF, Earl; *Výzva demokracie, Systém vlády v USA*; SLON; Praha, 1998; s. 44

³ JANDA, Kenneth; BERRY, Jeffrey M.; GOLDMAN, Jerry; HUFF, Earl; *Výzva demokracie, Systém vlády v USA*; SLON; Praha, 1998; s. 76

Konkrétní náhledy na demokracii

V této kapitole budou zmíněny různé náhledy na demokracii. Díky pojednání o demokracii od různých autorů bude možno pozorovat lehké odchylky ve vnímání demokracie u každého z autorů.

Jedním z lidí, kteří se zabývají teorií demokracie, je liberecký spisovatel Doc. PhDr. Milan Exner, který při své přednášce na konferenci o demokracii na liberecké univerzitě, mluvil o demokracii jako o politickém systému, který stojí na ústavě, dalších zákonech, ale také na rovnosti lidí, kteří samotnou podobu demokracie ovlivňují.⁴ Ve spojení s demokracií ve svém proslovu také zmiňuje termín konzumní společnost, který se podle jeho názoru pojí s většinou demokraticky zřízených zemí. Konzumní styl života je dle jeho slov zakořeněn v lidech z důvodu odvěké touhy po hojnosti a sytosti, přičemž hlavním lidským cílem je vyhnout se hladovění a chudobě.⁵

Další řečník, který přednášel na stejné konferenci, jako výše zmíněný Doc. PhDr. Milan Exner, byl PhDr. Mgr. Martin Šimsa, Ph.D. Ten založil svou přednášku na pojmech, které jsou dle jeho názoru klíčové pro demokracii, její fungování a udržení. Prvním takovým pojmem je svoboda. Dle autora je však velmi důležité spojovat svobodu s odpovědností za své činy. V demokratických státech je nutné se řídit danými zákony a předpisy, jejichž porušení vede k následnému potrestání. Tuto odpovědnost musí lidé v demokratických zemích přijmout, protože pokud lidé nakládají se svou svobodou nezodpovědně, nectí zákony a pravidla, ohrožují tím svobodu ostatních lidí, říká Martin Šimsa.⁶ Jako další pilíř demokracie ve svém proslovu uvedl rovnost. Konkrétně rovnost lidí před zákonem a stejné zacházení se všemi obyvateli. Pro řečníka je rovnost obyvatel naprosto nepostradatelnou složkou demokracie.⁷ Další důležitou součástí demokracie je spravedlnost, lépe řečeno férovost. Tento termín zahrnuje opět rovné zacházení státu se všemi obyvateli, ale také jisté morální principy a zásady, které je nutno dodržovat. Kromě morálních zásad je však nutné mít i zákony a pravidla, které zajistí klidný chod společnosti a její posun kupředu.⁸ Složkou, která zajistí soudržnost obyvatel a jejich dobré vztahy je solidarita. Ta sice nemá přímý vliv na samotný politický systém, má však velký vliv

⁴ EXNER, Milan; *Demokracie jako hodnota a problém*; Technická univerzita v Liberci; 2011; s. 17, ods. 7

⁵ EXNER, Milan; *Demokracie jako hodnota a problém*; Technická univerzita v Liberci; 2011; s. 19, ods. 1

⁶ ŠIMSA, Martin; *Demokracie jako hodnota a problém*; Technická univerzita v Liberci; 2011; s. 25

⁷ ŠIMSA, Martin; *Demokracie jako hodnota a problém*; Technická univerzita v Liberci; 2011; s.26

⁸ ŠIMSA, Martin; *Demokracie jako hodnota a problém*; Technická univerzita v Liberci; 2011; s. 27

na občanskou společnost, drží ji pospolu.⁹ Těchto 6 pojmů, lépe řečeno to, co tyto pojmy označují, je dle zmíněného řečníka, zcela klíčové pro chod a fungování demokracie a jejího udržení.

Autorka Condoleezza Riceová v díle *Democracy: Stories from the Long Road to Freedom*, uvádí definici, která, dle jejího názoru odráží slovo demokracie. Ve zmíněném díle uvádí, že demokracie obecně znamená právo. Právo občanů žít, mít majetek, mít vlastní názor, svobodně si vybrat náboženství, ale v neposlední řadě také právo na to, nesouhlasit s těmi, kteří se snaží vládnout.¹⁰

Alexis de Tocqueville

Významný autor, který se zabýval demokracií jako takovou, byl Alexis de Tocqueville. Známý francouzský historik a politik, se ve svém dvoudílném pojednání o demokracii v Americe zaměřuje nejen na samotný politický systém a jeho vývoj v USA, ale také na smýšlení tamních občanů, které má dle jeho názoru na vývoj politiky nemalý vliv. Ve druhé knize zmíněného pojednání poukazuje na to, že Američané berou své vlastní tradice ne jako striktně daná pravidla, kterými by se měli občané řídit, ale spíše jako návod, jak docílit ideálního chování. Také zde zmiňuje, že ani holá fakta nejsou tamními občany brána jako informace, nýbrž jako vřelá doporučení. Lidé se naučili spoléhat hlavně na svou vlastní mysl a na sebe samého. Občané si chtějí svůj vlastní život řídit sami, to je jim umožněno mimo jiné rovností, která byla v americké společnosti nastolena. Díky této rovnosti a tím pádem rozhodováním za sebe sama, se stali Američané poměrně skeptickými vůči jakýmkoliv autoritám, které život občanů ovlivňují. Proto si také nejvíce váží právě té hlavy státu a vlády, stojící za prezidentem, kterou si sami svobodně zvolili.¹¹

Filosofická metoda Američanů je tedy hlavně spoléhání na sebe samé a na vlastní rozum. Když autor vysvětluje, proč se v Americe užívá tato metoda myšlení, jako přední odůvodnění uvádí náboženství. To v zemi prostupuje veškerými společenskými pravidly a normami, kterými se tamní lidé řídí. Náboženství si také bylo schopno udržet odstup a oddělení od politiky. Dle autora je náboženství hlavní příčinou toho, jak Američané přemýšlí. Náboženské pravdy jsou

⁹ ŠIMSA, Martin; *Demokracie jako hodnota a problém*; Technická univerzita v Liberci; 2011; s. 28

¹⁰ RICE, Condoleezza; *Democracy: Stories from the Long Road to Freedom*; Twelve; New York; 2017; kapitola Is Democracy in Retreat?

¹¹ TOCQUEVILLE, Alexis de; *Demokracie v Americe*; Academia; 1992; s. 571

tam brány jako fakta, o kterých není důvod pochybovat. Další okolností, kterou autor uvádí jako příčinu Amerického modelu myšlení je ta, že Američané neprošli žádnou demokratickou revolucí, která by zpochybnila starý politický systém a přinesla právě zmíněnou demokracii.¹²

Autor v knize dále uvádí, že americká společnost přehlčuje jednotlivé jedince fakty a názory, které jsou samy o sobě kompletně hotové, a již není nutno o nich jakkoliv polemizovat. Díky tomu občané ztrácí chuť a potřebu o těchto věcech a názorech přemýšlet a jednoduše je přebírají.

Jakýmsi problémem, který se v Americké společnosti nachází, je nadvláda většiny. Moc většiny, která svým způsobem utlačuje menšinu, ještě zvyšuje pocit bezmoci a podřízení většině, která je nakonec upřednostňována před rozumem.¹³ Tuto většinu může však zastupovat i jeden jediný člověk. Ve společnosti, ve které je kladen důraz na rovnost totiž, podle autora, není možné mluvit o nadvládě většiny, přičemž většina má pro sklon k nadvládě určité předpoklady (hmotné statky, vyšší vzdělání). V rovnostářských společnostech může docházet k centralizaci moci na pár vybraných jedinců. Pro ideu rovnostářské společnosti je rovněž velice důležitý soubor zákonů. To hlavně protože lidé mají potřebu si být jistí tím, že zákony platí pro všechny stejně, v tom je jádro rovnostářské společnosti. Problémem rovnosti je, dle autora, to, že jakmile je ve společnosti kladen důraz na rovnost, jedinci v dané komunitě postupně ztrácí na síle a společnost jako celek důležitosti nabývá.¹⁴

Další nevýhodou rovnosti v komunitě je údajně nulová povinnost pomáhat lidem okolo. Nikdo není povinen pomáhat a na oplátku nikdo neočekává pomoc nebo přílišnou ochotu u druhých. To zapříčiňuje, že lidé jsou ve výsledku osamocení, bezmocní, slabí ale nezávislí. Zmíněná praktika však způsobuje mísení pocitů v samotných občanech. Cítí se sice silní, ale zároveň mají čas od času potřebu říci si o pomoc zvenčí, o pomocnou ruku. Zmíněná emocionální nerovnost způsobuje obracení pohledu obyčejných lidí k jedné osobě, která z davu a všednosti vyčnívá a rovnou společnost převyšuje. Proto se občané na osobnost v čele společnosti upínají.¹⁵ Z toho důvodu jsou i demokraticky smýšlející lidé ochotni naslouchat a následovat osobu, která okolo sebe nastrodala veškerou moc. Tuto osobnost vidí občané jako záchranu z bezmoci a všednosti.¹⁶

¹²TOCQUEVILLE, Alexis de; *Demokracie v Americe*; Academia; 1992; s. 13

¹³ TOCQUEVILLE, Alexis de; *Demokracie v Americe II*; Lidové noviny; 1992; s. 16

¹⁴ TOCQUEVILLE, Alexis de; *Demokracie v Americe*; Academia; 1992, s. 572

¹⁵ TOCQUEVILLE, Alexis de; *Demokracie v Americe*; Academia; 1992, s. 574

¹⁶ TOCQUEVILLE, Alexis de; *Demokracie v Americe*; Academia; 1992, s. 575

Dalším důležitým tématem v rámci pojednání o demokracii je, dle autora, tisk. V druhém díle pojednání o americké demokracii autor přemýšlí nad důležitostí médií, respektive médií tehdejší doby, což byly primárně noviny. Nastiňuje, že právě tisk je podstatně důležitější, než se může zdát. Dle autora není tisk pouze zárukou udržení svobody lidu, nýbrž udržení chodu celé civilizace. Autor si ale také velmi dobře uvědomuje dvousečnost vlivu, který média mají, mnohdy mohou klamat, či vybízet k ne zcela chvályhodným počinům. Kdyby však média neexistovala, k žádným společným počinům by pravděpodobně vůbec nedocházelo. Média mají obrovskou sílu obzvláště ve světě, kde jednotliví občané žijí s pocitem bezmoci a příslušnosti k mase. Přesně tento pocit, že jsou jen kapky v moři, občany zaslepuje a oni tak nevidí ostatní. Média však vzbuzují v lidech společné touhy, myšlenky, záminky k rozhovoru a uvědomění si síly, kterou lidé mají, když se spojí a bojují za jednu věc. Noviny jsou prostředkem sblížení jednotlivců a udržení jejich pospolitosti. Výsledkem je, že média a tisk, utváří sdružení lidí, které si následně začínají vytvářet své vlastní listy a noviny. Média a sdružení jsou navzájem provázaná a na sobě závislá.¹⁷

Ve svém díle se autor zamýšlí také nad riziky, které s sebou nese demokratická a rovná společnost. Jednou hrozbou je despotismus. Tocqueville říká, že v době rovnosti, kdy žádný občan nemá příliš velké bohatství a moc, není tak těžké pro hlavu státu koncentrovat veškerou moc u sebe a tím ovlivnit veškeré občany plošně, ale mírně, aniž by je vyloženě mučil a týral. Díky rovnosti ve společnosti, říká autor knihy, není možné praktikovat radikální despotickou vládu, nýbrž jen umírněnou a nenápadnou formu despotismu. V rámci možností rovnoměrné rozložení bohatství a statků vede obyvatele k větší umírněnosti a klidnosti, tím pádem je i sama hlava státu umírněnější ve své vládě.¹⁸ Avšak i přesto, že v demokracii již není možné někoho přímo týrat či ostrakizovat, byly nalezeny jiné způsoby, jak ovlivňovat občany a jejich smýšlení. V případě demokratické formy vlády jde o pomalé a postupné tvarování obyvatelstva k tomu, aby nikdo z občanů příliš nepřemýšlel a spíše se soustředil jen na svůj každodenní život. Toto tvarování probíhá, podle autora, univerzálními zákony, předpisy a normami, které jsou neustále nastolovány. Lidem vlastně nezbyvá nic jiného, než se s novými předpisy smířit a podřídit se. Přesně tímto způsobem je demokratická vláda schopná ovlivnit všechny občany a pozvolna je tvarovat tak, jak je zrovna potřeba. Avšak dle autora je zmíněný systém ovlivňování, ale zároveň rozložení moci mezi více lidí lepší, než soustředění veškerých pravomocí v jednom

¹⁷ TOCQUEVILLE, Alexis de; *Demokracie v Americe*; Academia; 1992, s. 455

¹⁸ TOCQUEVILLE, Alexis de; *Demokracie v Americe*; Academia; 1992, s. 588

člověku.¹⁹ Ve výsledku je proto právě demokracie systém, který je nejvíce náchylný k odchýlení z cesty a propadu k despotismu a absolutismu, než jakákoliv jiná forma vlády.²⁰

¹⁹ TOCQUEVILLE, Alexis de; *Demokracie v Americe*; Academia; 1992, s. 589

²⁰ TOCQUEVILLE, Alexis de; *Demokracie v Americe*; Academia; 1992, s. 591

Ochrana a udržení demokracie

Předešlé kapitoly nastínily, jak je možné demokracii vnímat. Veškeré zdroje, které jsou zmíněné výše pojednávají o demokracii pozitivně a shodují se na tom, že je důležité tento vládní systém ochránit a udržet. Jak dosáhnout silnější a stabilnější demokracie bude popsáno na následujících řádcích.

S. Levitski a D. Ziblatt

V knize *Jak umírá demokracie*, přesněji řečeno v jejím závěru se autoři S. Levitski a D. Ziblatt, zamýšlejí nad vlastnostmi, které jsou u politiků nezbytně nutné, aby mohla demokracie neohroženě fungovat.

Pro autory jednou z nedůležitějších vlastností, kterou by měl demokratický politik mít, je tolerance. Tolerance nejen ke svým příznivcům, ale především k oponentům a lidem, kteří mají rozdílný názor, než konkrétní politik sám. Schopnost dívat se na své oponenty jako na legitimní soupeře, kteří si však stále zaslouží slušné zacházení.

Druhou důležitou poučkou je používat instituce, nad kterými mám moc a moc samotnou méně, než více. Jde o jakousi zdrženlivost, kdy si mají politici uvědomit, v kterých případech je na místě svého vlivu a moci využít a kdy naopak ne.

Primárním problémem těchto 2 zásad však je, že nejsou dány v Ústavě.²¹

Brian Klaas

Brian Klaas navrhuje v případě úpadku demokracie jedno hlavní řešení, díky kterému by se mohlo podařit nejen zabránit úplnému rozkladu americké demokracie, ale případně ji postavit znovu a ještě více posílit. Tímto řešením je občanská angažovanost. Pokud se všichni občané USA rozhodnou změnit politické dění, tak ho skutečně změnit mohou, říká B. Klaas.²² Autor tvrdí, že pokud občané USA opravdu chtějí zachránit svou demokracii, musí opustit dosavadní myšlenky, jako je například přesvědčení, že jiní občané jsou jejich nepřáteli, nebo domněnku,

²¹ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 300

²² KLAAS, Brian; *The despot's apprentice: Donald Trump's attack on democracy*; Hurst&Company; Londýn; 2017; s. 251

že americký systém je nefunkční a nelze ho opravit, nebo konečně, lidé, kteří se o politiku nikdy nezajímali mohou začít a opravdu přispět k pozitivní změně.²³

²³ KLAAS, Brian; *The despot's apprentice: Donald Trump's attack on democracy*; Hurst&Company; Londýn; 2017; s. 252

Autoritářské režimy vs. Demokracie

Následující kapitola skýtá možnost porovnat demokracii s jiným vládním systémem. Díky srovnání dvou možností vládnutí bude snazší pro čtenáře pochopit důležitost předešlé kapitoly, konkrétně proč demokracii ochraňovat a bránit.

Rozdílům mezi demokratickým a autoritářským pohledem na svět se věnoval, mimo jiné, i český spisovatel Edvard Beneš ve svém díle *Demokracie dnes a zítra*. V této knize autor nabízí několik rozdílů mezi zmíněnými režimy. Jedno z témat, ve kterém se tyto režimy rozchází je pohled na samotný lidský život.

Autoritativní režimy vnímají život jako neustálý boj o přežití. Ať už mezi jednotlivci, tak i mezi státy a národy. Pokud je život boj, je nevyhnutelné, že na jeho konci musí rozhodnout hrubá síla a pokud je tato jedním z nejdůležitějších prostředků společnosti, je zcela logické, že takováto společnost bude lpět na věcech materiálního rázu. Důraz na věci materiální má však nedozírné následky i v etickém měřítku. Materialistická společnost má tendence být cynická. Dále také hrozí zvětšení sociálních rozdílů, a to do neuvěřitelných měřítek. Autoritativně vedené společnosti vládne hrstka silnějších lidí, kteří se zajímají jen o jejich vlastní zisk a profit.²⁴

Naproti takovému pohledu na svět stojí demokracie. V demokratickém politickém zřízení je bráno násilí jako poslední z posledních možností a lidé těchto zemí se snaží do nejzazší chvíle bránit užití hrubé síly. Demokracie nepopírá, že boj a síla jsou velmi důležité, ale snaží se vyhnout jejich zbytečnému nadužívání. Tento systém je, na rozdíl od autoritativních režimů, založen na etickém a morálním základu, nikoliv na materiálních hodnotách. Velmi důležité pro demokratické státy jsou prvky spolupráce, rovnosti a diskuze.²⁵

Další obrovský rozdíl je v neostyšném prohlašování autoritativních režimů, že jsou na straně hrubé síly a lidé jsou na zmíněnou skutečnost pyšní. Kdežto demokracie, na straně druhé, hlásí náklonnost k morálce a etice.²⁶

²⁴ BENEŠ, Edvard; *Demokracie dnes a zítra*; 1946; Čin Praha; s. 149

²⁵ BENEŠ, Edvard; *Demokracie dnes a zítra*; 1946; Čin Praha; s. 149

²⁶ BENEŠ, Edvard; *Demokracie dnes a zítra*; 1946; Čin Praha; s. 151

Autor následně zmiňuje roli státu, která je diametrálně odlišná ve zmiňovaných politických systémech. Autoritativní režimy dávají státu neomezenou moc a vládu v podstatě nad vším. Tyto systémy mají tendence tíhnout ke kolektivismu a ke kladení důrazu na společnost jako celek, nikoliv jako na společenství jedinců. K tomuto přístupu je v jasné opozici demokracie. Ta naprosto odmítá myšlenku, že by vláda a panovník měli neomezenou moc. Je spíše zaměřená na konkrétní obyvatele a občany, nežli na společnost jako celek. Demokracie samozřejmě nijak nezhodnocuje společnost, naopak si velmi dobře uvědomuje obrovský vliv, který má na konkrétní jedince.²⁷

Samotný Edvard Beneš se jasně přiklání k demokracii. Vyzdvihuje roli jedince nad společností, morální a etické hodnoty nad těmi materiálními. Krom těchto dvou argumentů pro demokracii však uvádí ještě jeden, ryze praktický. Dle jeho názoru stát vzniká a padá na jeho politickém systému, přičemž demokracie, je podle slov autora jediný trvale udržitelný systém, a to z jediného prostého důvodu. Demokracie dává jedincům poměrně velkou svobodu, ale na druhou stranu také dostačující moc státu, který společnost drží od anarchie a zkázy. Podle autora je to právě vyspělá demokracie, která je schopná udržet na uzdě jak jednotlivce, tak státní moc. V autoritativním režimu nelze nalézt tuto rovnováhu, protože by to bylo v rozporu se samotnou podstatou autoritativních režimů.²⁸

Kritéria, která upozorňují na sklon k autoritářství

O nebezpečnosti autoritářských režimů mluví i autoři Steven Levitsky a Daniel Ziblatt v knize *Jak umírá demokracie*. V díle jsou uvedena 4 konkrétní kritéria, která mohou upozornit na možné sklony politiků k autoritářskému stylu vlády a odklonu od demokracie. Autoři zde také vysvětlují, jak Donald Trump splňuje všechny 4 varovné signály a tím pádem je možnou hrozbou pro demokracii v Americe.

Prvním varovným signálem je, dle autorů knihy, neúplná ochota dodržovat demokratická pravidla a postupy. Donald Trump před prezidentskými volbami v roce 2016 nastartoval kampaň, ve které zcela zpochybnil systém volby prezidenta v USA a dokonce prohlásil, že výsledek těchto voleb by nemusel uznat.²⁹ Tímto způsobem, že velké procento amerických voličů před volbami skutečně věřilo, že ony prezidentské volby by mohly být manipulovány ve

²⁷ BENEŠ, Edvard; *Demokracie dnes a zítra*; 1946; Čin Praha; s. 152

²⁸ BENEŠ, Edvard; *Demokracie dnes a zítra*; 1946; Čin Praha; s. 154

²⁹ SNYDER, Timothy; *Cesta k nesvobodě, Rusko, Evropa, Amerika*; Paseka, Prostor; Praha; 2019; s. 269

prospěch Hilary Clintonové a že demokratický postup ve volbě prezidenta možná není zcela ideální.³⁰

Dalším signálem, který je v knize uveden, je útočení na protivníky tím, že jsou nazýváni nebezpečím pro stát, nebo dokonce zločinci. V případě Donalda Trumpa lze uvést situaci, kdy nynější hlava USA nařkla bývalého prezidenta Baracka Obamu z toho, že se nenarodil v USA a přímo požadoval, aby zveřejnil rodný list. Během kampaně také opětovně nazval kandidátku Hilary Clintonovou zločincem a tvrdil, že patří do vězení.³¹

Třetí kritérium pro posouzení, zdali je člověk nakloněný od demokracie, je jakýkoliv způsob podpory nebo nabádání k násilí. Donald Trump v několika svých předvolebních projevech podporoval své stoupence v praktikování násilí na lidech, kteří ho nepodporují. Několikrát si dokonce stěžoval, že dnes, kdy jsou všichni politicky korektní, se již nemůže s lidmi, kteří nestojí striktně za ním, nakládat dle potřeby, případně i násilím.³²

Konečně poslední varovný signál se skrývá v neschopnosti snést kritiku a touze trestat své oponenty. Donald Trump ve svých projevech několikrát zmínil, že pokud se skutečně stane prezidentem, plánuje potrestat média, která o něm nemluvila stoprocentně pozitivně. Také slíbil nechat, po svém zvolení, prošetřit protikandidátku na post prezidenta, Hilary Clintonovou, protože dle jeho názoru patří za mříže.³³

Shromáždování moci

V knize *Jak umírá demokracie* autoři načrtli 3 základní postupy, jak se snaží autoritářští politici nashromáždit veškerou moc pod sebe. Dle autorů knihy použil Donald Trump všechny z nich.³⁴

1. Prvním způsobem, kteří se někteří politici snaží získat moc, nebo ještě zvýšit své pravomoci, je začít ovládat, nebo alespoň výrazně ovlivňovat úřady, které mají v dané zemi jistou moc, nebo které v různých situacích rozhodují. Těmito úřady jsou například zpravodajské služby nebo soudy. Více lidí tvrdí, že se právě tyto úřady snažil prezident Trump donutit ke slibu poslušnosti k jeho osobě, přičemž jim vyhrožoval sankcemi, pokud tak neučiní.³⁵ Nejspíš nejvýraznější krok tehdy nově zvoleného prezidenta bylo

³⁰ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 90

³¹ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 92

³² LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 92-93/ SNYDER, Timothy; *Cesta k nsvobodě, Rusko, Evropa, Amerika*; Paseka, Prostor; Praha; 2019; s. 269

³³ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 94

³⁴ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 251

³⁵ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 251

odvolání hlavy FBI, Comeyho, poté, co odmítl s prezidentem spolupracovat a stát za ním.³⁶

2. Druhá strategie, užitá mimo jiné i nynějším americkým prezidentem, je snaha získat vlivné hlasy na svou stranu. Těmito hlasy je myšleno cokoliv, co má velký vliv na občany USA. Jedním z těchto vlivných hráčů jsou média. Donald Trump o médiích nikdy nemluvil valně, ale po nástupu do úřadu začal projevovat čistou nenávist vůči americkým médiím, přičemž vše vyvrcholilo, když napsal na Twitter, že americká média jsou „nepřítelem amerického lidu.“³⁷
3. Poslední možností, ke které se uchylují ti, kteří chtějí co největší moc ideálně jen pro sebe, je zavádění takových pravidel, která alespoň znepříjemní protistranám život. Jedním příkladem za všechny, je založení Poradního výboru na podporu čistoty voleb. Tento výbor měl za následek tvrdší kontroly dokladů u lidí, kteří přišli k volbám, tím pádem se nechalo nějaké množství lidí odradit a k volbám nešlo a Trumpovi zdánlivě vzrostla popularita. Nijak extrémně, ale vzrostla.³⁸

Donald Trump a jeho vláda

K názoru, že je Donald Trump skutečně autoritářský prezident či despota a přímé ohrožení americké demokracie, se přiklání i Brian Klaas, autor knihy *The despot's apprentice: Donald trump's attack on democracy*. V této knize autor uvádí, že pokud je nynější americký prezident skutečně nakloněn autoritářským režimům, již dávno by zavedl podstatně větší změny, než učinil do doby, kdy byla kniha vydána. Dle autora je většina despotických mocnářů řekněme neschopná. Tito lidé, podle autorova názoru touží jen po uznání a slávě, nechtějí přímo ovlivnit a ničit politické hodnoty a fungující systémy.³⁹ Brian Klaas vidí americkou demokracii a její budoucnost podstatně pozitivněji, než například autoři výše zmíněné knihy *Jak umírá demokracie*. V knize *The despot's apprentice* autor říká, že americká demokracie je silnější, než si mnozí myslí. Uznává však, že vlivem politiků, kteří budou mít sklony právě například k autoritarianismu, mohou demokracii jako takovou pomalu přeměňovat, až ji znejistí a destabilizují. V tu chvíli by byla demokracie skutečně křehká. Nynější americký prezident je, dle autorova názoru skutečně hrozbou pro americkou demokracii právě z hlediska jejího pomalého a postupného přeměňování. Uvědomuje si, že základní pilíře na kterých demokracie stojí a padá, jako jsou svobodná média, nebo instituce, jsou pod nátlakem, který je může

³⁶ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 252

³⁷ GRYNBAUM, Michael M.; Trump Calls the News Media the „Enemy of the American People“; New York. 17.2.2017. Cit. 18. 1. 2020. Dostupné z <https://www.nytimes.com/2018/07/19/business/media/trump-media-enemy-of-the-people.html>

³⁸ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 262

³⁹ KLAAS, Brian; *The despot's apprentice: Donald Trump's attack on democracy*; Hurst&Company; Londýn; 2017; s. 2

s postupem času destabilizovat a ohrozit.⁴⁰ Jak ale v knize uvádí, Spojené státy americké jsou ještě velmi daleko od opravdového rozpadu demokratických hodnot a nastolení autoritářského a despotického režimu vlády.⁴¹

Zmínění autoři Edvard Beneš, Steven Levitski, Daniel Ziblatt i Brian Klaas se shodují na nebezpečnosti autoritativních režimů a varují před nimi.

⁴⁰ KLAAS, Brian; *The despot's apprentice: Donald Trump's attack on democracy*; Hurst&Company; Londýn; 2017; s. 5

⁴¹ KLAAS, Brian; *The despot's apprentice: Donald Trump's attack on democracy*; Hurst&Company; Londýn; 2017; s. 6

Změny americké společnosti

Pro lepší pochopení nálady, která v americké společnosti panuje, je v této práci zařazena kapitola, která pojednává o změnách, které se v této zemi udály. Kapitola má za úkol pomoci pochopit výsledek prezidentských voleb v USA z roku 2016 tím, že umožní čtenáři propojit atmosféru mezi občany s jejími následky, konkrétně se zvolením Donalda Trumpa prezidentem.

Tíhnutí k autoritářským režimům

V knize *Jak umírá demokracie*, nastiňují autoři Steven Levitsky a Daniel Ziblatt, jistý vývoj americké politiky a společnosti. V knize jsou například zmíněny případy, kdy lidé, s jasnými autoritativními sklony jen těsně nezískali velkou politickou moc. Tyto a další případy z americké historie, popisují jakousi atmosféru, která v americké společnosti panovala ještě dříve, než byl prezidentem zvolen Donald Trump. Právě tato nálada a sklon amerických občanů věřit lidem, kteří nezastávají čistě demokratické smýšlení, je dle autorů důvodem, proč byl současný prezident USA vůbec zvolen. Nyní podrobněji.

Ve výše zmíněné knize autoři zmiňují několik lidí, kteří v minulosti málem přišli k velké politické moci, ačkoliv se nezabývali primárně politikou. Například je zde zmiňován katolický kněz Charles Coughlin, který projevoval antisemitské názory a těšil se velké pozornosti a přízni napříč celými Spojenými státy.⁴² Další postavou americké historie, která byla striktně proti demokracii byl Huey Long, který se taktéž netajil svým negativním postojem vůči zmíněnému politickému systému.⁴³ Na těchto příkladech se autoři snaží ukázat tendence amerického lidu jít a volit osobnosti, kteří se obrací proti proudu a projevují jistou nevoli vůči demokracii. Dle autorů však existuje jedna věc, která může demokracii ochránit. Tou jsou politické strany.

Americké politické strany jsou ty, které navrhnou kandidáty na hlavu státu. A jsou to tím pádem právě tyto strany, které zodpovídají za důvěryhodnost a vhodnost kandidátů na prezidentský post. Ovšem tato odpovědnost je zcela v rozporu s touhou dosadit na významný politický post právě svého kandidáta, to vede k jistému rozporu uvnitř samotných stran, kvůli kterému samotné strany nevybírají zcela šťastně.⁴⁴ V dnešní době však i politické strany postupně ztrácejí svou moc v ovlivňování voličů, tato ztráta je primárně způsobena dvěma důvody.

⁴² LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 55-56

⁴³ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 56

⁴⁴ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 64

Prvním z důvodů je možnost čerpat finanční prostředky na politické kampaně z vnějších zdrojů, to otevírá možnost politické kariéry i těm, kteří se politikou ne vždy zabývali, ale mají dostatek prostředků na to, aby se zviditelnili, dostali do podvědomí voličů a tím dosáhli úspěchu.⁴⁵

Druhým důvodem snížení vlivu politických stran je velice rychlý nárůst a vývoj různých médií. Před rozšířením internetu bylo podstatně těžší získat přízeň voličů skrze média, protože nebylo možné si vyhledat tolik informací. Dnes je každý volič ovlivňován na sociálních sítích a je podstatně jednodušší získat přízeň velkého množství voličů i bez zkušeností s politikou. Stačí, když má člověk peníze a je dostatečně zapamatovatelný, to je dnes vše, co je potřeba k dosažení úspěchu.⁴⁶

Tíhnutí k mediálně výraznějším osobnostem

Tím lze plynně navázat na další změnu, která se v americké společnosti odehrála. Tou je tíhnutí k osobnostem, které jsou často diskutovány v médiích.

Donald Trump objevil způsob, jak se zviditelnit a zajistit, aby o něm mluvily největší deníky v USA. Díky svým kontroverzním názorům a postojům o něm mluvila veškerá velká média. Domněnku, že média měla svůj vliv na růst popularity nynějšího amerického prezidenta sdílí, mimo jiné, i dánský novinář Ulrik Haagerup, který tuto myšlenku prezentoval během své přednášky v rámci TedxLinz. Říká dokonce, že média fenomén Trump přímo vytvořila. Dle zmíněného novináře by bez mediálního ohlasu americký prezident nikdy nezískal takovou popularitu, jaké se těšil již před prezidentskými volbami v roce 2016.⁴⁷ Donaldu Trumpovi se dostávalo podstatně větší pozornosti, než-li jeho oponentce v prezidentských volbách, Hilary Clintonové.⁴⁸ Podle knihy *One nation after Trump* byl rozdíl mezi pozorností, věnovanou Donaldu Trumpovi a tou, věnovanou jeho oponentce dokonce o polovinu větší.⁴⁹

⁴⁵ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 83

⁴⁶ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018;; s. 84

⁴⁷ HAAGERUP, Ulrik. YouTube. Kalifornie, USA. 8. března 2017. Cit. 6. 2. 2020. Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=TqGH9dpInUI> 5:50

⁴⁸ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 87

⁴⁹ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Departed*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 40

O vlivu médií během prezidentské kampaně Donalda Trumpa krátce pojednala i stanice CBS News ve videu s názvem *Social media's role in the 2016 election*. V tomto videu je zahrnutý i rozhovor se ženou jménem Theresa Hong, která se významně podílela na předvolební kampani nynějšího prezidenta. Sama ve videu říká, že výrazným propagačním médiem v kampani představitele USA byl Twitter, sociální síť, na které má Donald Trump v současné chvíli 77 milionů sledujících z celého světa (údaje o sledujících ze 14. 4. 2020). V rozhovoru říká, že prezidentův účet na Twitteru si spravuje skutečně sám a veškeré příspěvky také píše sám. Například Facebook za nynějšího prezidenta však spravovala právě Theresa, která psala i příspěvky. Ve videu je také zmíněn systém, kterým tvůrci kampaně prezidenta Trumpa zaměřovali občany, kteří by mohli případně volit Donalda Trumpa v prezidentských volbách 2016. Lidé, kteří se na kampani podíleli jednoduše sbírali data o občanech a následně na vhodné z nich cílili propagační reklamy, aby zajistili, že půjdou k volbám a dají svůj hlas právě současnému prezidentu Spojených států. Díky sběru dat byli tvůrci kampaně schopní roztřídit občany do skupin, pro které následně vytvořili reklamy, které měly konkrétní skupinu lidí zaujmout nejvíce. Většina této propagace probíhala na jedné z nejznámějších sociálních sítí, Facebooku.⁵⁰

O médiích pojednává i deník The Economist. Ve svém článku *How Americans' media habits can predict how they will vote*, mluví autor o skutečnosti, že v době internetu si každý člověk může vybírat, s nadsázkou řečeno, fakta, která odpovídají jeho názorům. Se sociálními médii je možné se spojit i s lidmi, kteří mají obdobné názory. Autor článku dokonce říká, že dle testu, který redakce Economist provedla, souvisí sledovaná média s politickými názory a následným rozhodováním u voleb. Autor také podotýká, že tento závěr byl vyvozen z čistých dat, nikoliv osobních setkání a rozhovorů, čili se zde mohou vyskytnout jisté výjimky.⁵¹

Nižší důvěra v média

Možným důvodem úpadku hodnot a celkovému rozpadu pozitivního pohledu na stát, je nedůvěra občanů v média. Dle J.D. Vance věří většina lidí z bělošské dělnické třídy, že média ovládají různé konspirační teorie, které se šíří primárně na internetu. Do těchto konspiračních

⁵⁰ BARLETT, Jamie; HONG, Theresa. Social media's role in the 2016 election. CBS News. YouTube. Kalifornie, USA. 7. 9. 2017. Cit. 14. 4. 2020. Dostupné z <https://www.youtube.com/watch?v=Q3FrNR7PWqc>

⁵¹ I. K. How Americans' media habits can predict how they will vote. The Economist. Londýn. 7. 11. 2016. Cit. 14. 4. 2020. Dostupné z <https://www.economist.com/democracy-in-america/2016/11/07/how-americans-media-habits-can-predict-how-they-will-vote>

teorií patří například ta, která říká, že Barack Obama není vlastně Američan, protože se nenarodil v USA. Tato a jiné teorie neustále podkopávají důvěru občanů v média a informace, které média přináší.⁵² Jakmile občané nevěří ve svobodná média, školství a obecně politický systém, nelze očekávat, že se lidé bez důvěry ve vlastní stát zapojí do společnosti.⁵³

Vyšší tolerance vůči neuctivému chování

Tendence amerického lidu tíhnout k osobnostem, které spíše čerily vodu a snažily se, aby byl jejich názor slyšet nejvíc, přičemž tento jejich názor byl většinou dost radikální, lze pozorovat již nějaký čas. Americká demokracie se dostala do bodu, kdy se začaly rozpadat základní hodnoty a tento rozpad vyústil právě prezidentskými volbami v roce 2016. Ještě před tím, než se k samotným volbám vůbec schylovalo, v médiích se dost často objevovaly výroky politiků a jiných vlivných lidí, které očividně postrádaly jakoukoliv úctu k jejich oponentům. Začaly se objevovat nařčení prezidenta Obamy z toho, že nebyl narozen v USA a tím pádem není legitimní americký občan. Sám Donald Trump v několika rozhovorech a projevech přímo vybídl bývalého amerického prezidenta ke zveřejnění jeho rodného listu. Po tom, co tak Barack Obama učinil, byl nynějším prezidentem nařčen z padělání zveřejněného dokumentu. Již před rokem 2016 se přestalo dbát na toleranci vůči oponentům a také na jistou zdrženlivost, která by politické činitele držela od sdílení tak radikálních výroků.⁵⁴

Změny ve společnosti, které jsou zde zmíněny, postupně přiměly občany k přehlížení dříve nepřijatelného vystupování politiků, jako je například Donald Trump. Hodnoty, které byly dříve brány jako samozřejmé, se dnes pomalu vytrácí a již na ně není kladen takový důraz. Chování politiků, které bylo v dřívějších dobách odsuzováno se v dnešní době toleruje. Na tomto má pravděpodobně největší podíl fakt, že valná většina pravidel a norem pro vládnutí, není v USA založeno na zákonech a Ústavě, ale pouze na dodržovaných tradicích a nepsaných pravidlech. Toho nynější prezident Spojených států mistrně využívá.⁵⁵ O tomto faktu, konkrétně, že množství různých pravidel a norem nemá psanou a zákonnou formu, se zmiňují i autoři knihy *One nation after Trump*. V knize je zmíněna například zvyklost, kdy při předávání postu amerického prezidenta, nechává odstupující prezident nějaký vzkaz nastupující hlavě stát.

⁵² VANCE, J.D.; *Americká elegie, Memoáry o krizi rodiny a kultury*; Argo; 2018; s. 195

⁵³ VANCE, J.D.; *Americká elegie, Memoáry o krizi rodiny a kultury*; Argo; 2018; s. 196

⁵⁴ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 236

⁵⁵ KLAAS, Brian; *The despot's apprentice: Donald Trump's attack on democracy*; Hurst&Company; Londýn; 2017; s. 13

Donald Trump v den svého nástupnictví naopak bývalého prezidenta Baracka Obamu nařkl na svém twitterovém profilu ze špionáže telefonátů z Trump Tower.⁵⁶

Donald Trump po svém nástupu do čela USA nastolil politiku nulové tolerance vůči svým oponentům a obecně vůči komukoliv, kdo mu nedával naprosto jistě za pravdu. Pokračoval v urážení opozice, obviňování médií ze lhaní a protiamerického jednání a v neposlední řadě zpochybnil systém fungování politiky, který je v USA nastolen.⁵⁷

Výrazná polarizace politiky a společnosti

Dalším možným důvodem, který stál za výsledky prezidentských voleb z roku 2016 je radikální polarizace politického spektra a politických stran. S postupem doby se mezi republikány a demokraty prohlubuje propast, která v dnešní době již nelze překlenout. Dnes je dříve politický názor či příslušnost k té či oné straně spíše osobní identitou.⁵⁸ Dnes jsou Američané rozděleni na 2 zcela rozdílné tábory, které se na opoziční tábor dívají téměř skrz prsty. Dříve bylo rozdělení občanů do těchto politických táborů podstatně různorodější, avšak vlivem náboženství, nemalým dílem přistěhovalectvím a rasovou příslušností, se politické strany zradikalizovaly, a tím pádem i jejich voliči. Náboženství a rasa jsou totiž témata, která vyvolávají podstatně ráznější reakce, nežli většina čistě politických témat.⁵⁹

O rozdělení společnosti na dvě různé strany mluví i J.D. Vance v knize *Americká elegie*. Dle jeho názoru lze úpadek v hodnotách a zásadách občanů USA pozorovat již pár desítek let. Průmysl již není tak významný a výdělečný, jak býval. Společnost se rozdělila na 2 hlavní skupiny lidí, chudé a bohaté, přičemž mezi těmito dvěma skupinami existuje propast, která se nezmenšuje, naopak. Rozdíly ve vnímání každodenního světa se v těchto skupinách stále více rozchází.⁶⁰ Podle J. D. Vance však je jeden aspekt, který může občany přivést blíž k sobě. A tím je zeptat se sami sebe, jak je možné změnit dnešní svět, konkrétně USA k lepšímu, aby všichni mladí lidé měli stejné podmínky a stejné šance uspět v budoucím životě. Autor klade

⁵⁶ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Departed*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 66

⁵⁷ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 249

⁵⁸ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 237

⁵⁹ LEVITSKY, Steven; ZIBLATT, Daniel; *Jak umírá demokracie*; Prostor; Praha; 2018; s. 243

⁶⁰ VANCE, J.D.; *Americká elegie, Memoáry o krizi rodiny a kultury*; Argo; 2018; s. 252-53

důraz na to, aby se občané přestali soustředit na rozdíly, na velké obchodní korporace, vlády, ale aby svou pozornost přenesli k aktům, které povedou ke světlejší budoucnosti pro nadcházející generace.⁶¹

Brian Klaas taktéž pozoruje velký problém ve výrazné polarizaci těchto stran. Podobně jako Steven Levitsky a Daniel Ziblatt v knize *Jak umírá demokracie* sleduje Brian Klaas tendenci občanů USA již nebrat příslušnost k té či druhé straně pouze jako politický názor, ale vidí, že Američané berou svou politickou náklonnost spíše jakou součást své vlastní identity. Tato mezera mezi příznivci politických stran je již tak znatelná, že na stoupence opozitní strany nenazírají jen jako na občany s odlišným názorem, ale jako na přímé nepřátele.⁶² K polarizaci a extremizaci politických stran lze také přičíst, jako důvod postupného propadu americké společnosti, i fakt, že tamější ekonomika neroste ve prospěch všech. Již bohatí bohatnou dále, ale chudší lidé jsou nuceni jen přežívat ze dne na den. To ještě více prohlubuje propast mezi skupinami občanů.⁶³ Konečně je nutno přičíst i demografický faktor, který taktéž výrazně ovlivňuje náladu v americké společnosti. Obyvatelé bílé pleti se začínají cítit ohrožení čím dál více vyrovnanou společností, protože díky imigraci a přílivu cizinců, se počty lidí různých ras vyrovnávají. Bílá střední třída již není v mase obyvatel tak výrazná a významná, jako bývala kdysi. Pokud sečteme všechna výše zmíněná fakta, která v dnešní době otřásají americkou společností, dostaneme velmi dobré podmínky pro destabilizaci demokratických hodnot a jejich fungování. Občané, kteří se dívají na další občany s odlišným názorem jako na nepřátele, automaticky více tíhnou k požadování okamžitých, ale striktních řešení, která nenabízí demokracie, ale spíše právě autoritativní přístup k vládě.⁶⁴

Knih, která osvětluje téma rasismu a obecné rozdělení společnosti již ve 20. století, je dílo *Democracy in Chains: The deep history of the radical right's stealth plan for America*, od Nancy MacLeanové. V této knize autorka vysvětluje možný původ stálého rozdělení americké společnosti. Původem tohoto rozdělení byla rasová odlišnost. V dnešní době je rozdělení, za které bojují někteří američtí republikáni, spíše dle bohatství na movité a chudé, přičemž autorka v knize popisuje snahu toto rozdělení udržet. Dále zde popisuje snahu, trvajícím již zhruba 60 let

⁶¹ VANCE, J.D.; *Americká elegie, Memoáry o krizi rodiny a kultury*; Argo; 2018; s. 255-56

⁶² KLAAS, Brian; *The despot's apprentice: Donald Trump's attack on democracy*; Hurst&Company; Londýn; 2017; s. 8

⁶³ KLAAS, Brian; *The despot's apprentice: Donald Trump's attack on democracy*; Hurst&Company; Londýn; 2017; s. 10

⁶⁴ KLAAS, Brian; *The despot's apprentice: Donald Trump's attack on democracy*; Hurst&Company; Londýn; 2017; s. 11

o to, aby co nejméně lidí chodilo volit a aby neexistovaly žádné větší občanské spolky, které by mohly znamenat potíže. Zároveň v době, kdy republikánská strana má své zastánce na většině pozic ve vládě USA, je podstatně jednodušší orodovat za zmíněné rozdělení společnosti a udržení tohoto stavu i nadále.⁶⁵

Deník *The Economist* věnoval taktéž pozornost tématu polarizace. Konkrétně mluví v jednom ze článků o domněnce, že na polarizaci mají největší vliv média. Bezpochyby na rozdělení společnosti vliv mají, ale pravděpodobně ne největší, jak tvrdí v redakci *Economist*. V článku *Political polarisation has grown most among the old* uvádí, že nejvýraznější a nejzarytější politické názory nemají lidé, kteří dle průzkumů tráví na sociálních sítích a internetu nejvíce času, ale naopak lidé starší 65 let, což značí, že příčina polarizace zřejmě není na sociálních sítích a internetu.⁶⁶

Opioid crisis

To, co během svého života prožil autor knihy *Americká elegie*, J.D. Vance, totiž vyrůstání s na drogách nebo alkoholu závislými rodiči, není ojedinělý případ. Lidí, kteří musí vyrůstat s rodiči, kteří jsou závislí, je větší množství, než si kdokoliv myslí. Autorova zkušenost je sdílená nejen s lidmi, ze stejného města, kde vyrostl on sám, tedy v Middletownu, ale obecně s velkým počtem lidí, žijících v kdysi průmyslově prosperujících městech. Horalové se snažili odchodem z hor uniknout finanční krizi a najít si lepší život, avšak po čase zjistili, že existuje i emoční nedostatek, se kterým si následně neví rady a propadají alkoholismu a jiným závislostem.⁶⁷

Autor říká, že v jeho komunitě a ve městě, kde vyrostl, byl v každé rodině alespoň jeden člen, který užíval drogy dlouhodobě. Rodinný život je dle jeho zkušeností směsí hádek, nadávek a násilí, které mnohdy končí až příjezdem policie, přičemž si rodiče neuvědomují, jaký mají tyto vyhrocené situace dopad na jejich potomky.⁶⁸

⁶⁵ Redakce Penguin Random House. *Democracy in Chains*. Penguin Random House. Londýn. 13. června 2017. Cit. 6. 2. 2020. Dostupné z <https://www.penguinrandomhouse.com/books/533763/democracy-in-chains-by-nancy-maclean/9781101980965/> / MACLEAN, Nancy; *Democracy in Chains: The deep history of the radical right's stealth plan for America*; Penguin Books; New York; 2018; kapitola 1: There Was No Stopping Us

⁶⁶ Redakce *The Economist*. *Political polarisation has grown most among the old*. *The Economist*. Londýn. 20. 4. 2017. Cit. 14. 4. 2020. Dostupné z <https://www.economist.com/democracy-in-america/2017/04/20/political-polarisation-has-grown-most-among-the-old>

⁶⁷ VANCE, J.D.; *Americká elegie, Memoáry o krizi rodiny a kultury*; Argo; 2018; s. 145-146

⁶⁸ VANCE, J.D.; *Americká elegie, Memoáry o krizi rodiny a kultury*; Argo; 2018; s. 149

O drogách a tzv. *opioidové krizi*, o které ve své knize píše J. D. Vance, se zmiňuje i historik Timothy Snyder v knize *Cesta k nesvobodě*. Zde autor uvádí možnou příčinu zmíněné krize, což byl úpadek naděje na lepší život a nelehká orientace ve světě a jeho pravidlech. Tuto dezorientaci si lidé snažili vynahradit právě opiáty, které však nejsou řešením problémů. Ona beznaděj, která ve společnosti narůstala také přiměla občany věřit a tíhnout k jednoduchým, jasným a rychlým řešením. V důsledku předávkování a nadměrným užíváním opiátů však začalo docházet k předčasným úmrtím, převážně mužů bílé pleti ve středním věku, ať už z důvodu předávkování či různých chorob, které vznikly v důsledku nadužívání opiátů.⁶⁹ V knize autor také uvádí, že Donald Trump dostal nejvíce hlasů právě v oblastech, kde bylo riziko předčasného úmrtí již ve středním věku, kvůli vlivu opiátů, nejvyšší.⁷⁰ Timothy Snyder uvádí, že bez závislosti Američanů na opioidech a bez beznaděje, kterou prožívali, by nikdy nevyhrál prezidentské volby v roce 2016. „Trumpova politika věčnosti zabrala v oblastech, kde americký sen zemřel. Trump volal po návratu do minulosti, do časů, kdy byla Amerika velká. Avšak nebýt nerovnosti, nebýt pocitu, že budoucnost je nedostupná, nikdy by neshromáždil potřebný okruh stoupenců.“ (*Timothy Snyder, Cesta k nesvobodě*)⁷¹

⁶⁹ SNYDER Timothy; *Cesta k nesvobodě, Rusko, Evropa, Amerika*; Paseka, Prostor; Praha; 2019; s. 260

⁷⁰ SNYDER Timothy; *Cesta k nesvobodě, Rusko, Evropa, Amerika*; Paseka, Prostor; Praha; 2019; s. 261

⁷¹ SNYDER Timothy; *Cesta k nesvobodě, Rusko, Evropa, Amerika*; Paseka, Prostor; Praha; 2019; s. 262

Donald Trump

Pro lepší pochopení počinů Donalda Trumpa je nutné pojednat o jeho životě soukromém i obchodním. K těmto účelům slouží následující kapitola.

„Donald J. Trump je přímo ztělesněním amerického příběhu o úspěchu. Neustále stanovuje nejvyšší měřítko kvality, zatímco své zájmy rozšiřuje do oblasti realit, sportu a zábavy. Je zářným vzorem podnikatele – při sjednávání úspěšných obchodů nemá sobě rovného.“ (*Donald J. Trump, Vraťme Americe její velikost*)⁷²

Těmito slovy popisuje známého amerického podnikatele a stávajícího prezidenta USA kniha *Vraťme Americe její velikost*, kterou napsal sám Donald J. Trump. Nyní jeho život podrobněji.

Donald Trump se narodil 14.6. 1946 v New Yorku. Jeho matka se do Spojených států přistěhovala v roce 1918 a provdala se za Freda Trumpa, jehož rodiče se do USA přistěhovali v roce 1885.⁷³ Společně zplodili 5 dětí, včetně Donalda. Nynější prezident má v dnešní době již 3. manželku, Melanii Trumpovou. V tuto chvíli má současná hlava Bílého domu 5 dětí, 3 z nich má se svou první ženou, Ivanou. Další dceru zplodil Donald Trump se svou druhou ženou, a posledního potomka má s nynější ženou, již zmíněnou Melanií. Jeho synové, Donald Jr. a Eric nyní působí jako více prezidenti společnosti The Trump Organization. Jeho dcera Ivanka nyní působí jako prezidentova asistentka.⁷⁴

Vystudoval Whartonovu ekonomickou školu, která je dle jeho slov nejlepší obchodní škola v Americe. Dále chodil i na New Yorkskou vojenskou akademii.⁷⁵ Po ukončení studií se přidal ke svému otci, který podnikal ve světě stavebnictví. Během své kariéry, co by obchodníka a stavitele, dal Donald Trump vzniknout poměrně velkému množství budov a kancelář jeho otce, pro kterou pracoval, zprostředkovala i několik renovací starších budov, kterým díky přestavbě vdechli nový život. Pravděpodobně nejslavnější a nejvýraznější budovou, kterou postavila The

⁷² TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 205

⁷³ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 33

⁷⁴ Redakce Biography.com. Billionaire real estate mogul and former reality television personality Donald Trump is the 45th president of the United States. Biography.com. Londýn. Vydáno 2. dubna 2014. Aktualizováno 27. března 2020. Cit. 27. 3. 2020. Dostupné z <https://www.biography.com/us-president/donald-trump>

⁷⁵ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 66-67

Trump organization, je avšak The Trump Tower na Manhattanu.⁷⁶ V roce 2001 se rozhodl nynější prezident rozšířit pole své stavební působnosti i do Chicaga. Tam postavil Trump International Hotel and Tower.⁷⁷ Po nějaké době se pan Trump rozhodl investovat do golfového hřiště National Golf club ve Westchesteru v New Yorku. Následně v Kalifornii nechal vystavět své vlastní golfové hřiště.⁷⁸ Tato golfová hřiště se těšila takové popularitě a úspěchu, že v televizi začalo vysílání pořadu *Báječný svět golfu Donalda Trumpa*.⁷⁹ Donald Trump se také stal partnerem televize NBC ve vysílacích právech 3 nejpůlárnějších soutěží krásy a zakoupil také podíl na samotné stanici NBC, ale následně tento podíl prodal jedné ze svých dceřiných firem, která byla založena v roce 1999 jakožto modelingová agentura.⁸⁰

V jeho knize *Vraťme Americe její velikost* jsou mezi informacemi o samotném autoru také zmíněny další knihy, které napsal. Kniha mluví například o autobiografii *Umění dělat dohodu*, také o knize *Jak přežít na vrcholu*, nebo *Umění návratu*. Dle zmíněné knihy, *Vraťme Americe její velikost*, jsou veškerá řečená díla velmi úspěšná a prodala se v mnoha kopiích.⁸¹

Dle výše zmíněné knihy je pan Trump také člen Správní rady Policejního sportovního sdružení, ale také předsedá organizaci Donald J. Trump Foundation. Za svůj dosavadní život obdržel několik ocenění, například od Organizace spojených služeb za aktivity prospěšné americkým ozbrojeným silám, dále od Americké společnosti proti rakovině obdržel cenu za celoživotní úsilí.⁸² V roce 2000 také obdržel, dle knihy, nejvyšší ocenění a to Vizionář století v oblasti hotelů a realit.⁸³

Velké popularitě se může stávající prezident USA těšit, mimo jiné, také díky televizní show *Učedník*, ve které sám vystupoval. Na tuto vysílací sérii navázala další, a to *Celebrity*

⁷⁶ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 205-206

⁷⁷ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 208

⁷⁸ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 209

⁷⁹ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 210

⁸⁰ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 212

⁸¹ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 213

⁸² TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 214-215

⁸³ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 215

v *Učedníkovi*. V roce 2005 začal pan Trump dokonce sám moderovat, konkrétně pořad *Sobotní noc naostro*.⁸⁴

Dalším zmíněným talentem Donalda Trumpa je jeho řečnictví. V knize je mimo jiné zmíněno, že jakožto řečník si byl schopný vydělat nemalé peníze a přilákat na své projevy velké davy lidí.⁸⁵

Ale pravděpodobně nejvýznamnější milník jeho života byla jeho kandidatura na prezidenta Spojených států amerických v roce 2015.⁸⁶

⁸⁴ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; 216

⁸⁵ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 217

⁸⁶ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 220

Konání Donalda Trumpa

Po představení Donalda Trumpa jako osoby je možné si na řádcích níže představit jeho kroky a konkrétní jednání, kterým se vymyká chování ostatních politiků a předchozích amerických prezidentů. Jeho chování je důležitým faktorem pro pochopení, proč je možná skutečně hrozbou pro demokracii.

V práci jsou již zmíněna určitá kritéria, dle kterých lze posuzovat odklon politiků od demokracie, směrem spíše k autoritativním režimům. Tato pravidla pochází z knihy *Jak umírá demokracie*. V rámci řečených kritérií je možné přesunout pozornost ke specifickým krokům a chování, které lze pozorovat u nynější hlavy Spojených států. V této kapitole se však práce zaměří nejen na zmíněná 4 kritéria, ale i jiné situace, kdy je vhodné hovořit o ovlivňování a proměně demokracie ze strany Donalda Trumpa.

Jeho vztah k médiím

Jedním z problematických témat, ke kterému se vyjadřuje drtivá většina literatury, zabývající se nynějším prezidentem USA, věnuje určitou část svého pozorování i vztahu Donalda Trumpa k médiím. V práci je již zmíněn pravděpodobně nejkontroverznější výrok prezidenta USA na konto médií, v němž byla označena za „nepřátele lidu.“ Ovšem vztah prezidenta Spojených států je o něco složitější, než lze na první pohled pozorovat. Vztah nynějšího prezidenta k médiím je důležitý aspekt této práce hlavně z toho důvodu, že většina autorů již zmíněných děl se shodnou na vlivu médií na občanskou společnost a jejich významu pro demokracii.

Timothy Snyder, známý americký historik ve své knize *Tyranie: 20 lekcí z 20. století*, uvádí 20 pouček, které jsou dle jeho názoru důležité pro udržení demokracie a její ochranu. 10. kapitola knihy je pojmenována *Věř v pravdu*. Tato kapitola je věnovaná nutnosti ověřovat výroky, které občanům různých zemí předkládají média a politici.⁸⁷ V této knize Timothy Snyder říká, že dnes máme jako lidstvo obrovskou výhodu toho, že se můžeme poučit z minulých chyb.⁸⁸ Ve své další knize, *Cesta k nesvobodě*, varuje Timothy Snyder před informační válkou, která dle jeho názoru již probíhá.⁸⁹ Samotným pojem informační válka označuje takovou situaci, kdy je na internetu zveřejňováno velké množství příspěvků a informací, které si jsou názorově velmi

⁸⁷ SNYDER, Timothy; *Tyranie: 20 lekcí z 20. století*; Paseka; Prostor; Praha; 2017; kapitola 10; s. 58-63

⁸⁸ SNYDER, Timothy; *Tyranie: 20 lekcí z 20. století*; Paseka; Prostor; Praha; 2017; s. 9

⁸⁹ SNYDER, Timothy; *Cesta k nesvobodě, Rusko, Evropa, Amerika*; Paseka, Prostor; Praha; 2019; s. 158

podobné, přičemž velké množství těchto příspěvků zaručuje jejich celosvětový dosah. V knize je například uvedeno počínání různých vlivných ruských osobností, před prezidentskými volbami v USA v roce 2016, konkrétně po oznámení kandidatury Donalda Trumpa.⁹⁰ Počínání ruských médií před americkými volbami mělo jednotný charakter. Většina z nich mluvila převážně pozitivně a oslavně o Donaldu Trumpovi a naopak hanlivě a negativně o jeho oponentce Hillary Clintonové.⁹¹ Hillary Clintonová se o této ruské kampani proti její osobě vyjadřuje ve své knize *What happened*, ve které píše, že Rusko se nezastaví jen po pro něj úspěšných prezidentských volbách v USA, díky výhře jejich favorita. Ve své knize sdílí domněnku, že Rusko, po tom, co zjistilo, jak jednoduché je manipulovat s lidmi díky internetu, bude chtít mít více a více vlivu, přičemž jeho hlavním cílem je v tuto chvíli destabilizovat a oslabit západní demokracii samotnou.⁹² Donald Trump jakýkoliv ruský vliv na amerických volbách v roce 2016 pochopitelně odmítl. Clintonová ve své knize přiznává, že vzhledem k neustálému vyšetřování této kauzy nelze s jistotou říci, jak vše bylo. Avšak říká, že dle jejího názoru je vměšování cizí země do záležitostí jiné je nepřipustné a špatné.⁹³ Vyšetřovatel Robert Mueller, který byl pověřen důkladným prošetřením amerických prezidentských voleb z roku 2016 a možného ruského vlivu na ně, v roce 2019 vydal zprávu, ve které se zabývá jak vlivem Ruska na volby, ale i možným marněním vyšetřování této kauzy přímo ze strany prezidenta Trumpa. Zmíněná zpráva neprokázala přímý vliv Ruska na prezidentské volby, ale ani jej nevyloučila. Stejně tak důkazy, které by usvědčily Donalda Trumpa z maření vyšetřování, se nepodařilo nalézt, avšak podobně, jako u Ruska, ani toto podezření zpráva zcela nevyloučila.⁹⁴

Sám Donald Trump ve své knize *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku* zmiňuje téma médií a novinářů. V knize většinu novinářů haní, protože má pocit, že ho chtějí potopit. Sám však prohlašuje, že je tak silný, že se nenechal potopit, ani nachytat. Říká, že velké množství novinářů, ale i jiných lidí zkoušelo, zdali myslí vše, co říká vážně. Zde opět nabízí odpověď, že vše, co říká myslí vážně a vskutku chce jen navrátit Americe její velikost.

⁹⁰ SNYDER, Timothy; *Cesta k nsvobodě, Rusko, Evropa, Amerika*; Paseka, Prostor; Praha; 2019; s. 211-212

⁹¹ SNYDER, Timothy; *Cesta k nsvobodě, Rusko, Evropa, Amerika*; Paseka, Prostor; Praha; 2019; s. 212

⁹² CLINTON, Hillary; *What happened*; Simon&Schuster, Inc.; New York; 2017; s. 326

⁹³ CLINTON, Hillary; *What happened*; Simon&Schuster, Inc.; New York; 2017; s. 327

⁹⁴ HOP. Muellerova zpráva: Rusko se pokusilo ovlivnit volby, Trump chtěl získat kontrolu nad vyšetřováním. ČT24. Praha. 18. dubna 2019. Cit. 30. 1. 2020. Dostupné z <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2791847-muellerova-zprava-potvrzuje-ze-se-rusko-pokusilo-ovlivnit-americke-volby-prohlasil>

V knize se velmi často hájí tím, že noviny a média obecně, jsou vlastněna miliardáři, kteří velmi dobře vědí, jaké kandidáty chtějí vidět u vlády. Donald Trump říká, že podle toho také oni miliardáři a vlastníci mediálních platform jednájí. Podle jeho slov je velmi jednoduché překroutit konkrétní výroky a vytvořit na těchto zdánlivě pravdivých výrociích mediální kauzy, které přilákají velké množství diváků. Překrucování jeho slov je jeden z největších problémů amerických médií, jak sám tvrdí ve svém díle.⁹⁵ Své pohrdání médií vyjádřil Donald Trump i na svém Twitterovém účtu: “ People are disgusted and embarrassed by the Fake News Media, as headed by the @nytimes, @washingtonpost, @comcast & MSDNC, @ABC, @CBSNews and more. They no longer believe what they see and read, and for good reason. Fake News is, indeed, THE ENEMY OF THE PEOPLE!” (*Donald Trump na Twitteru, 1. 3. 2020*)

Jak je zmíněno výše, vztah Donalda Trumpa k médiím je poněkud komplikovanější, než se na první pohled zdá. Na jednu stranu média haní a považuje je za své nepřátele, na druhou stranu, jeho twitterový profil má v dnešní době přes 72 milionů sledujících, kteří vidí veškeré jeho příspěvky. Jeho twitterová popularita je obrovská. Trump mluví o médiích jako o jeho nepříteli, přitom jsou to právě média, která mu pomohla k postu prezidenta USA.⁹⁶ V této práci je již jednou zmíněn server PolitiFact, který měří pravdivost určitých politických výroků. Drtivá většina tweetů Donalda Trumpa, uvedená v nejnovějších příspěvcích na zmíněné stránce, byla vyhodnocena jako lživá.⁹⁷

Alternativní fakta

Pojem alternativní fakta užila poprvé asistentka nynějšího prezidenta, Kellyanne Conway, den po jeho nástupu do Oválné pracovny v rozhovoru pro NBC. V den nástupnictví Donalda Trumpa totiž jeho mluvčí vystoupil před shromážděným davem a pronesl nepravdu. V návaznosti na tento fakt, pronesla právě prezidentova asistentka, že se nejednalo o nepravdu, nýbrž alternativní fakta.⁹⁸ Vliv médií na občany jakékoliv země je nezměrný. V dnešní době je již

⁹⁵ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 26

⁹⁶ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Departed*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 39

⁹⁷ PolitiFact. LATEST FALSE FACT-CHECKS ON DONALD TRUMP. PolitiFact. Washington, DC. Cit. 23. ledna 2020. Dostupné z <https://www.politifact.com/factchecks/list/?category=&ruling=false&speaker=donald-trump>

⁹⁸ Rozhovor s CONWAY, Kellyanne. Conway: Press Secretary Gave 'Alternative Facts'. NBC News. New York. 22. ledna 2017. Cit. 27. 1. 2020. Dostupné z <https://www.nbcnews.com/meet-the-press/video/conway-press-secretary-gave-alternative-facts-860142147643>; 2:01

možné najít si médium, které přesně odráží názor jednoho konkrétního člověka a které ho tím pádem nijak nenutí přemýšlet či polemizovat o různých problémech. Opravdová krize však nastává ve chvíli, kdy si lidé přestávají ověřovat informace, které v médiích pochytí a berou je automaticky jako pravdu. V tu chvíli přichází alternativní fakta a nepravdy k moci a mohou začít ovlivňovat samotné občany.⁹⁹

V knize *One nation after Trump* je však autory zmíněno, že posun k alternativním faktům lze pozorovat nejen v době vlády Baracka Obamy, nebo nyní Donalda Trumpa. Dle autorů knihy je tento posun od pravdy k nepravdě zásluhou také amerických konzervativců. Politická strana, která buď kritizuje nebo naopak podporuje a chválí určitá rádia a televizní kanály má údajně vliv na postupném ztracení víry v média. Konzervativci podporují primárně 1 televizní stanici, přičemž tíhnou spíše k rádiovému vysílání. Liberálové, na druhou stranu, i v rámci jejich vlastní strany podporují několik televizních, nebo rádiových stanic. Ochota vnímat a podporovat rozlišná média v politice se odrazila i na této ochotě u samotných občanů. Cesta k alternativním faktům byla vytvořená nevěrou v média, která své články a prohlášení zakládá na skutečných faktech.¹⁰⁰ Víra republikánů v jednu stanici pravděpodobně pramení ze začátků medií, ze začátků, kdy média, dříve jen noviny, byly odrazen jedné politické strany. Z doby, kdy neexistoval žádný obraz objektivit.¹⁰¹

Dílo *Dezinformace* naznačuje, že využívání médií ke klamání občanů a získávání jejich přízně existovalo ještě před nástupem Donalda Trumpa do čela USA. V této knize je zmíněno několik dezinformačních kampaní, například očerňování prezidentského kandidáta za republikány Mitta Romneyho demokratickou stranou. Tato kampaň vyvrcholila článkem ve Washington Post, kde byl kandidát vykreslen jako homofob, který na škole šikanoval svého spolužáka, gaye.¹⁰²

⁹⁹ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Deported*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 39

¹⁰⁰ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Deported*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 54

¹⁰¹ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Deported*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 57

¹⁰² PACEPA, Ion M.; RYCHLAK, Ronald J.; *Dezinformace, Tajná strategie Ruska, jak zničit Západ*; BizBooks; Brno; 2016; s. 354

Nerespektování oponentů

V práci je již zmíněn výrok, který pronesl nynější prezident USA o Hillary Clintonové, která se ucházela o úřad prezidentky Spojených států spolu s D. Trumpem. Také je zde zmíněno, jak chtěl nynější prezident naložit s firmami i konkrétními lidmi, kteří ho nepodpořili. Slovní napadání protivníka ze strany nynějšího prezidenta USA ale ve většině případů probíhá tím způsobem, že Donald Trump slovně napadne konkrétního člověka či společnost, nebo agenturu, aniž by však osvětlil problém, kvůli kterému s ním určitý člověk či agentura nesouhlasí. Tyto slovní projevy se tedy soustředí pouze na dehonestování konkrétní protistrany.¹⁰³ Slovní útoky na americké bezpečnostní agentury, jako jsou CIA nebo FBI, však vyvrcholily tím, že zahraniční státy již s těmito agenturami nechtějí spolupracovat a nejsou ochotní jim předat své informace. Konkrétním příkladem je Velká Británie, která po květnovém bombovém útoku z roku 2017 odmítla předat zjištěné informace americkým bezpečnostním agenturám.¹⁰⁴

Donald Trump však neútočí jen na své protivníky, v několika situacích prohlásil nelichotivá slova na účet konkrétních žen. V knize *Fenomén Trump* hovoří autor například o jedné reportérce, která hlavě Bílého domu kladla nepříjemné otázky, načež jí prezident řekl, že nejspíš menstruuje. Současný šéf Oválné pracovny neuráží jen lidi s názory odlišnými od jeho vlastních, ale jak je již zmíněno i ženy, byl schopný dokonce parodovat tělesně postiženého reportéra, přičemž mimo jiné také zmínil, že mu téměř nebylo rozumět.¹⁰⁵

Nerespektování pravidel a institucí

Další téma, o kterém se neustále mluví, v návaznosti Donalda Trumpa je střet zájmů. Většinou, když má politik nějaké soukromé bohatství, je velmi těžké fungovat v prezidentském úřadu, aniž by byl zaujatý. U bohatých politiků je možno pozorovat tendence dosadit na posty ve firmách či jiných podnicích jejich přátele, nebo členy rodiny.¹⁰⁶ Z tohoto důvodu, konkrétně

¹⁰³ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Departed*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 107

¹⁰⁴ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Departed*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 115

¹⁰⁵ KLVAŇA, Tomáš; *Fenomén Trump, Poslední vzpoura bílých mužů, Zpráva o proměně světa*; Pejdlova Rosička; 2016; s. 75

¹⁰⁶ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Departed*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 99

aby nedocházelo k obohacování již bohatých a střetům zájmu, existují konkrétní zákony, které popisují situace, kdy lze hovořit o střetu zájmu a kdy naopak ne. Tento zákon se však v Americe nevztahuje na prezidenta.¹⁰⁷

Existují ale jiné zákony, které prezidenta již zahrnují jako každého jiného občana a ten se jimi tedy musí řídit. V Ústavě Spojených států například stojí:“ Prezident dostává ve stanovenou dobu za výkon své funkce náhradu, která se nezvýší ani nesníží během jeho funkčního období; během tohoto období prezident nesmí obdržet jakoukoli jinou peněžní náhradu od Spojených států ani od kteréhokoli státu Unie.” (*Ústava Spojených států amerických; Článek II.; Oddíl I*)¹⁰⁸ V médiích však od zvolení prezidenta v USA proběhlo již několik zpráv, které tvrdí, že Donald Trump i po nástupu do funkce podniká, dokonce si měl údajně domlouvat obchodní partnery v zahraničí.¹⁰⁹ Sám prezident USA prohlašuje, že jeho podniky se staly podstatně lákavější od té doby, kdy nastoupil do čela Bílého domu.¹¹⁰ Donald Trump také stále odmítá podat daňová přiznání, kde by musel doložit veškeré příjmy a výdaje.¹¹¹ Jeho daňová přiznání však nejsou důležitá pouze kvůli údajnému střetu zájmů nynějšího prezidenta USA, mohou také pomoci odhalit, zdali v roce 2016 skutečně došlo k nějaké dohodě mezi Ruskem a Donaldem Trumpem o podpoře v prezidentských volbách.¹¹²

Donald Trump byl před svým nástupem do Bílého domu známým podnikatelem a businessmanem, o němž je známo, že se nikdy nebál své protistrany žalovat a hnát k soudu, aby dosáhl svého. Tento postup po svém zvolení opustil, avšak ani jako prezident se nezdržel komentářů na téma soudů a konkrétních soudců. Konkrétním příkladem, kdy (opět na Twitteru) vyjádřil svůj nesouhlas ohledně rozhodnutí soudu o zákazu vstupu lidem z určitých zemí do

¹⁰⁷ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Deported*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 100

¹⁰⁸ Ústava Spojených států amerických. <http://klempera.tripod.com/usustava.htm>

¹⁰⁹ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Deported*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 101

¹¹⁰ NELSON, Louis. Trump family insists their brand hasn't been damaged. Politico. Arlington, USA. 27. října 2016. Cit. 28. 1. 2020. Dostupné z <https://www.politico.com/story/2016/10/trump-family-brand-intact-230390>

¹¹¹ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Deported*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 102

¹¹² DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Deported*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 103

USA. Jeho postup zpochybňování rozhodnutí soudu opět podlamuje jejich důvěru ze strany občanů Spojených států.¹¹³

V práci již zmíněný autor Timothy Snyder se ve své knize *20 lekcí z 20. století* nevyjadřuje jen k médiím a pravdě, jak je zmíněno výše. V díle je také kapitola, která se věnuje důležitosti demokratických institucí proč je nutné je chránit a bránit. Autor zde říká, že instituce nemají ochranné prvky, které by je bránily, tudíž potřebují ochranu od občanů.¹¹⁴ Jako odstrašující případ je zde uvedeno nacistické Německo, konkrétně rok 1933, kdy si lidé ještě mysleli, že není možné, aby Hitler obešel zákony a instituce. Až následně zjistili, že člověk, který se dostane k určité moci díky institucím, je může následně téměř libovolně měnit, ignorovat nebo rušit.¹¹⁵

Nerespektování pravidel byl také jedním z důvodů jeho impeachmentu (žaloby na prezidenta). Přesné důvody žaloby jsou zneužití úřadu a obstrukce vůči Kongresu USA. Tato žaloba viní nynější hlavu USA z nátlaku, který měl údajně vyvíjet na Ukrajinu, aby odstartovala kauzu podezření Joea Bidena z korupce, přičemž se tento muž taktéž uchází o pozici prezidenta USA a ve volbách v roce 2020 bude protikandidát Donalda Trumpa.¹¹⁶

Rasismus

Jak je již v práci zmíněno, Donald Trump si vybuodoval obrovskou platformu na Twitteru. Tam také napsal, že 4 kongresmanky, přičemž 3 z nich jsou rozené v USA, jen jedna je z jiné země a tato by měla jít zpět do své „kriminální ovládané země.“¹¹⁷ O této situaci také napsal: “So interesting to see “Progressive” Democrat Congresswomen, who originally came from countries whose governments are a complete and total catastrophe, the worst, most corrupt and inept anywhere in the world (if they even have a functioning government at all), now loudly.....

¹¹³ DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Departed*; St. Martin's Griffin; New York; 2018; s. 104-106

¹¹⁴ SNYDER, Timothy; *Tyrannie: 20 lekcí z 20. století*; Paseka, Prostor; Praha; 2017; s. 16

¹¹⁵ SNYDER, Timothy; *Tyrannie: 20 lekcí z 20. století*; Paseka, Prostor; Praha; 2017; s. 18

¹¹⁶ SULLIVAN, Andy. Explainer: Why is President Donald Trump on trial in the Senate? Reuters. Londýn. 21. ledna 2020. Cit. 28. 1.2020. Dostupné z <https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-impeachment-case-explainer/explainer-why-is-president-donald-trump-on-trial-in-the-senate-idUSKBN1ZK0G0>

¹¹⁷ REICH, Robert. Of course Donald Trump is a racist – and his Wall Street enablers know it. The Guardian. Londýn. 21. července 2019. Cit. 28. 1. 2020. Dostupné z <https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/jul/21/donald-trump-racist-wall-street-republicans> / BUCHANAN, Larry; YOURISH, Karen. How Trump's Twitter Attack Against Democrats Evolved Into 'Send Her Back' Chant. The New York Times. New York. Červenec 2019. Cit. 28. 1. 2020. Dostupné z <https://www.nytimes.com/interactive/2019/07/18/us/politics/trump-racist-tweet-evolution.html>

and viciously telling the people of the United States, the greatest and most powerful Nation on earth, how our government is to be run. Why don't they go back and help fix the totally broken and crime infested places from which they came. Then come back and show us how....“ (*Donald Trump na Twitteru, 14. 7. 2019*)¹¹⁸

Donald Trump byl majitelem velké sítě kasin, hotelů a golfových hřišť. Článek v *The Guardian*, se zmiňuje o několika zaměstnancích ze zmíněných kasin, kteří vypověděli, že nynější prezident Spojených států měl sklony k rasismu ještě před nastoupením do Bílého domu.¹¹⁹

Opinion on Donald Trump v *The Guardian*, dle mého názoru správně zmiňuje, že přístup zaměstnavatele k zaměstnancům je věcí jedno, ale do Oválné pracovny a Bílého domu rasistické sklony bezpochyby nepatří.¹²⁰

Mezinárodní vztahy

Výše je již zmíněno, že konání hlavy Bílého domu nijak neprospívá Spojeným státům, jakožto demokratickému státu. Jeho téměř neustálé podryvání a znehodnocování demokratických hodnot a institucí bude mít pravděpodobně velký dopad na samotnou americkou demokracii, ale i na způsob, kterým ostatní země světa na USA nahlízejí. Způsob, jakým Donald Trump útočí na instituce a systémy ve své vlastní zemi podryvává jejich důvěryhodnost nejen mezi americkými občany, ale i mezi jinými zeměmi. Dalším faktorem, který značně podryvává americkou důvěryhodnost je obdiv současného prezidenta vůči lídrům zemí, které nejsou známé pro své demokratické smýšlení, jako je například Vladimir Putin.¹²¹ Prezident Trump

¹¹⁸TRUMP, Donald J. Twitter. San Francisco. 14. července 2019. Cit. 30. 1. 2020. Dostupné z <https://twitter.com/realDonaldTrump/status/1150381394234941448>

¹¹⁹LARTEY, Jamiles. Racism and Donald Trump: a common thread throughout his career and life. *The Guardian*. Londýn. 12. ledna 2018. Cit. 30. 1. 2020. Dostupné z <https://www.theguardian.com/us-news/2018/jan/12/racism-and-donald-trump-a-common-thread-throughout-his-career-and-life> / GRAHAM, David A.; GREEN, Adrienne; MURPHY, Cullen; RICHARDS, Parker. An Oral History of Trump's Bigotry. *The Atlantic*. Washington, DC. Červen 2019. Cit. 30. 1. 2020. Dostupné z <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2019/06/trump-racism-comments/588067/>

¹²⁰ Redakce *The Guardian*. The Guardian view on Donald Trump: a racist in substance and style. *The Guardian*. Londýn. 16. července 2019. Cit. 30. 1. 2020. Dostupné z <https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/jul/16/the-guardian-view-on-donald-trump-a-racist-in-substance-and-style>

¹²¹TISDALL, Simon. Donald Trump has dragged America's global reputation to an all-time low. *The Guardian*. Londýn. 19. listopadu 2019. Cit. 30. 1. 2020. Dostupné z <https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/nov/19/donald-trump-america-global-reputation-all-time-low>

dokonce v roce 2018 zmínil odchod Spojených států ze Severoatlantické aliance, protože v ní nevidí žádnou výhodu pro USA.¹²²

Přístup Donalda Trumpa k zahraniční politice je významně odlišný od jeho předchůdců. Nynější šéf Bílého domu se nesnaží vyhledávat složitá a sáhodlouhá řešení, má tendence tíhnout k těm rychlejším, striktnějším a grandioznějším. V tomto ohledu lze pozorovat jeho obchodní sklony, kdy se nynější prezident USA snaží vyjednávat a spolupracovat s těmi, kdo mají největší moc a s těmi, kteří jsou potencionálně nejvýhodnější pro americké potřeby. Další přístup, který lze v zahraniční politice pana Trumpa pozorovat, je nepřítel mého nepřítele je můj přítel.¹²³

Michael Wolff ve své knize *Fire and Fury* nastiňuje způsob, jakým Donald Trump vede zahraniční politiku. Dle jeho názoru nynější prezident jedná podle toho, co minulé hlavy USA nedělaly, jak nejednaly a snaží se od jejich přístupu k vyjednávání se zahraničními státy odklonit a jednoduše řečeno jednat po svém. Autor knihy říká, že hlava Bílého domu rozdělila veškeré státy na ty, které mají dostatečně velkou moc, aby s nimi USA mohlo obchodovat a jednat, protože právě v těchto státech by mohly mít Spojené státy výhodné spojení. Další skupinou zemí jsou ty, které sice mají určitou moc, ale spolupracovat s nimi z nějakého důvodu nelze. Poslední skupinou států jsou ty, které tak velkou moc nemají, tudíž pro pana Trumpa ani nemá smysl se jimi zabývat a je možné dobré vztahy s těmito zeměmi obětovat pro dobré vztahy se státy jinými. Jeho přístup k zahraniční politice je opět, jako i v jiných věcech, omezený na profit. Jeho zahraniční politika se podobá obchodnímu jednání mezi podnikateli, kteří chtějí své majetky více ohodnotit a zvětšit. Tento přístup a zjednodušení zahraniční politiky přirovnává autor k přístupu, který byl praktikován během Studené války.¹²⁴

Země, které stojí za vyjednávání pro USA jsou podle autora knihy Mexiko, Kanada, Saudská Arábie a Čína.¹²⁵

Vyjednávání s Mexikem se nezdařilo podle plánů, pravděpodobně hlavně z důvodu, že mexický prezident odmítl podmínku Donalda Trumpa, že je to právě Mexiko, které má zaplatit

¹²² BARNES, Julian S.; COOPER, Helene. Trump Discussed Pulling U.S. From NATO, Aides Say Amid New Concerns Over Russia. The New York Times. New York. 14. února 2019. Cit. 30. 1. 2020. Dostupné z <https://www.nytimes.com/2019/01/14/us/politics/nato-president-trump.html>

¹²³ WOLFF, Michael; *Fire and Fury, Inside the Trump White house*; Little, Brown; Anglie; 2018; s. 225

¹²⁴ WOLFF, Michael; *Fire and Fury, Inside the Trump White house*; Little, Brown; Anglie; 2018; s. 227

¹²⁵ WOLFF, Michael; *Fire and Fury, Inside the Trump White house*; Little, Brown; Anglie; 2018; s. 228

za zeď, která by oddělovala USA od Mexika. Současný prezident Spojených států tuto podmínku pro jednání s Mexikem zmiňuje i ve své vlastní knize *Vraťme Americe její velikost*. Zde píše, že je dokonce nutnost, aby tuto zeď zaplatilo Mexiko, protože do Spojených států z Mexika, alespoň dle slov prezidenta USA, ilegálně proudí převážně zločinci, kteří následně v Americe rozšiřují nelegální činnost.¹²⁶

Čínští zástupci změnu americké zahraniční politiky vzali obdobně jako Kanada, pozitivně.¹²⁷ V knize *Fear* od Boba Woodwarda autor zmiňuje sebevědomí, které Donald Trump má, co se týče amerického vlivu na Čínu. Když bylo v roce 2016 zjištěno, že Severní Korea pracuje na nukleární zbraně, přičemž se jim údajně dařilo ve vývoji takové zbraně, prezident Trump v rozhovoru v CBS uvedl, že by přiměl Čínu, aby zařídila zmizení Kim Čong-una.¹²⁸ V tomto rozhovoru také zmiňuje, že je sice pravda, že Spojené státy dluží Číně velké množství peněz, ale nikdo by neměl podceňovat americký vliv právě na Čínu.¹²⁹ Avšak později zjistil, že Čína má na americkou ekonomiku větší vliv, než se zdálo. Obchody s Čínou vyvrcholily tím, že čínští pracovníci, kteří pracovali v amerických firmách, nebo podniky, které byly do Číny přesunuty, byly nakonec Číňany obrány o abstraktní majetek, převážně o technologie a výrobní postupy. Proto bylo nakonec rozhodnuto, že USA uvalí na Čínu sankce, kvůli krádeži majetku.¹³⁰ Od roku 2018 trvá jakási obchodní válka mezi USA a Čínou, kdy na sebe zmíněné dvě země vzájemně uvalují sankce z různých důvodů.¹³¹

Avšak jednání se Saudskou Arábií má, alespoň dle slov autora, výjimečný charakter. V tomto případě zaujala americká zahraniční politika velmi jednoduchý přístup, který se řídí jednoduchou výměnou. Pokud USA dostane to, co žádá, pak je Amerika také ochotná oplácet laskavost a na oplátku udělat to samé. Do Saudské Arábie také odjel prezident Trump se svým týmem poradců, i ženou jako do první země, co by hlava Spojených států.¹³² Následně Saudská Arábie investovala miliony dolarů právě do USA, z čehož byl prezident Trump, dle knihy,

¹²⁶ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 35-37

¹²⁷ WOLFF, Michael; *Fire and Fury, Inside the Trump White house*; Little, Brown; Anglie; 2018; s. 228

¹²⁸ WOODWARD, Bob; *Fear, Trump in the White House*; Simon&Schuster; New York; 2018; s. 181

¹²⁹ Redakce CBS. Trump on assassinating Kim Jong Un: "I've heard of worse things". CBS. New York. 10. února 2016. Cit. 30. 1. 2020. Dostupné z <https://www.cbsnews.com/news/donald-trump-assassinating-north-korean-leader-kim-jong-un-china-role/> 0:20

¹³⁰ WOODWARD, Bob; *Fear, Trump in the White House*; Simon&Schuster; New York; 2018; s. 272

¹³¹ Redakce Economist. Dangerous miscalculations. The Economist. Londýn. 8. srpna 2019. Cit. 31. 1. 2020. Dostupné z <https://www.economist.com/leaders/2019/08/08/dangerous-miscalculations> / Redakce Economist. America and China are sparring over subsidies. The Economist. Londýn. 31. října 2019. Cit. 31. 1. 2020. Dostupné z <https://www.economist.com/finance-and-economics/2019/10/31/america-and-china-are-sparring-over-subsidies>

¹³² WOLFF, Michael; *Fire and Fury, Inside the Trump White house*; Little, Brown; Anglie; 2018; s. 228

nadšený. Taktéž se zmíněné dvě strany dohodly, že budou společně bojovat proti extremismu a terorismu.¹³³ USA a Saudská Arábie se od té doby bezmezně podporovali.¹³⁴

Ve své vlastní knize *Vraťme Americe její velikost* se na závěr nynější prezident vyjadřuje k zahraniční politice, na kterou dle svých vlastních slov nahlíží jako na uzavírání obchodu. V knize zmiňuje, že je to právě on, kdo dovede donutit protistrany vyjednávat a také sestavit konkrétní smlouvy tak, aby z toho on, nyní i celé Spojené státy, měly profit.¹³⁵

Jmenování soudců

Donald Trump za 4 roky ve funkci prezidenta USA jmenoval 185 soudců, což je o více než 100 soudců více, než jeho předchůdce Barack Obama za dvakrát tak dlouhý čas. Pokud by stávající prezident nebyl zvolen podruhé do čela Bílého domu, jeho vliv ve Washingtonu zůstane právě díky jím zvoleným soudcům.¹³⁶

Jedním ze zvolených soudců u Nejvyššího soudu je Brett Kavanaugh, na kterého se však sneslo obvinění ze sexuálního obtěžování od 2 žen. Nynější prezident se ho zastal a obvinil média a zmíněné ženy ze křivého obvinění.¹³⁷

Další postavou, kterou dosadil na post soudce nynější prezident USA je Neil M. Gorsuch. Ten si během svého působení u Nejvyššího soudu obhájil svou pozici jakožto nejkonzervativnějšího soudce. Hlavu Bílého domu podpořil například v zákazu vstupu lidí z konkrétních zemí (většinou muslimských) na půdu Spojených států.¹³⁸

¹³³ WOLFF, Michael; *Fire and Fury, Inside the Trump White house*; Little, Brown; Anglie; 2018; s. 230

¹³⁴ WOLFF, Michael; *Fire and Fury, Inside the Trump White house*; Little, Brown; Anglie; 2018; s.231

¹³⁵ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 191

¹³⁶ Redakce The Guardian. The Trump 2020 impact report: 10 ways the president has changed America. The Guardian. Londýn. 31. prosince 2019. Cit. 31. 1. 2020. Dostupné z <https://www.theguardian.com/us-news/2019/dec/31/trump-2020-impact-report-environment-america>

¹³⁷TRUMP, Donald. Twitter. San Francisco. 15. 9. 2019. Cit. 31. 1. 2020. Dostupné z <https://twitter.com/realDonaldTrump/status/1173216300287635456> / Redakce BBC. Brett Kavanaugh: Trump defends judge amid new misconduct claim. BBC. Darlington, VB. 16. září 2019. Cit. 31. 1. 2020. Dostupné z <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-49708721> / POGREBIN, Robin; KELLY, Kate. Brett Kavanaugh Fit In With the Privileged Kids. She Did Not. The New York Times. New York. 14. září 2019. Cit. 31. 1. 2020. Dostupné z <https://www.nytimes.com/2019/09/14/sunday-review/brett-kavanaugh-deborah-ramirez-yale.html>

¹³⁸ BARNES, Robert; KIM, Seung Min. 'Everything conservatives hoped for and liberals feared': Neil Gorsuch makes his mark at the Supreme Court. Washington Post. Washington, DC. 6. září 2019. Cit. 31. 1. 2020. Dostupné z https://www.washingtonpost.com/politics/courts_law/everything-conservatives-hoped-for-and-liberals-feared-neil-gorsuch-makes-his-mark-at-the-supreme-court/2019/09/06/c7b98f90-cfee-11e9-8c1c-7c8ee785b855_story.html

Počínání Donalda Trumpa ve jmenování soudců na posty u Nejvyššího soudu budou mít daleko rozsáhlejší následky, než si mnozí myslí. Jednou ze skupin lidí, které mohou být ovlivněni konzervativní většinou u Nejvyššího soudu nejvíce, je LGBT komunita. Nejvyšší soud má totiž poslední slovo například u povolení, nebo zákazu stejnopohlavních manželství či legality potratů.¹³⁹ Sám prezident na svůj twitterový profil napsal, že republikáni by měli vždy převažovat u Nejvyššího soudu.¹⁴⁰

¹³⁹ SIDDIQUI, Sabrina. Why a second supreme court pick for Trump is liberals' worst nightmare. The Guardian. Londýn. 31. května 2018. Citováno 31. 1. 2020. Dostupné z <https://www.theguardian.com/law/2018/may/30/supreme-court-justice-trump-second-nominee-scotus>

¹⁴⁰TRUMP, Donald. Twitter. San Francisco. 28. března 2018. Citováno 31. 1. 2020. Dostupné z <https://twitter.com/realDonaldTrump/status/978932860307505153>

Dílo *Vrat'me Americe její velikost*

Kniha, uvedená v nadpisu této kapitoly je jednou z mnoha, které vzešly od současného amerického prezidenta. Slouží k hlubšímu pochopení a lepší představě o tom, kdo je Donald Trump a jaké jsou jeho skutečné hodnoty.

Kniha, napsaná v roce 2016 je dobrým odrazem samotné osobnosti Donalda Trumpa. Je plná velmi emotivních a výrazných prohlášení, která nemají obdoby. Na konci knihy jsou přidáné fotografie největších stavitelských úspěchů, kterých Donald Trump dosáhl, ale také zde jsou vypsané finance a majetky, kterými současný prezident disponuje, respektive kterými disponuje Trump Organization, nebo jiné dceřinné firmy.¹⁴¹ Po osvětlení financí a majetků je také v závěru knihy krátká kapitola o příspěvcích, které současný prezident věnoval na charitu.¹⁴²

V úvodu knihy mluví Donald Trump o současné situaci Ameriky, hlavně tedy o situaci, kterou nastolili jeho předchůdci na prezidentské pozici. Trump se v knize velmi často opírá o nevýhodnou jadernou smlouvu s Iránem, nebo také o Obama Care. V podstatě v celé knize říká, že to, jak Amerika v minulých letech jednala, nebylo vůbec dobré pro zemi samotnou. Podle jeho slov nebylo toto minulé jednání v duchu výher Ameriky, ba naopak. V této knize se sám staví do pozice vůdce, úspěšného podnikatele, který nezná prohru, a který navrátí Americe její velikost a místo na výsluní, kde se před lety nacházela. Dle jeho slov bývala Amerika zemí, ke které se vzhlíželo a kterou chtěly ostatní země napodobovat a následovat. Hned v první kapitole také uvedl velice zajímavou myšlenku. „Konečně musím uvést, jak jsem si uvědomil, že Amerika nepotřebuje, aby ji řídili politikové, kteří umějí leda žvanit, ale nic kloudného z toho nevzejde. Potřebuje chytré podnikatele, kteří vědí jak na to. Nemáme zapotřebí politické tlachání, ale zdravý rozum.“ (*Donald Trump, Vrat'me Americe její velikost*)¹⁴³

Donald Trump v díle také zmiňuje, jaké změny je potřeba provést, aby se Amerika stala opět velkou.

¹⁴¹ TRUMP, Donald J.; *Vrat'me Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 197-201

¹⁴² TRUMP, Donald J.; *Vrat'me Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 203

¹⁴³ TRUMP, Donald J.; *Vrat'me Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 16

Je zde řečena potřeba posílit armádní složky, konkrétně vytvořit armádu, která bude největší na světě a tím pádem bude možné vycházet z pozice největší síly.¹⁴⁴

Dále je nutno se více věnovat podpoře vojenských veteránů, kteří své zemi sloužili. Se silnější armádou také souvisí tvrdší a nekompromisní postoj vůči americkým nepřítelům, jak tvrdí autor.

Velkým problémem, který Donald Trump shledal v Americe v době, kdy knihu psal, je ilegální přistěhovalectví. Ve svém díle tomuto tématu věnoval poměrně velké množství pozornosti. Ilegální přistěhovalectví je důvod, kvůli kterému je, dle jeho názoru, nutno postavit zeď na hranicích USA s Mexikem.¹⁴⁵

Další součástí amerického systému, jako je daňový a vzdělávací systém je potřeba, dle jeho slov kompletně změnit a zlepšit.

Dále naráží na počínání bývalého prezidenta Spojených států, Baracka Obamu, který zavedl dosti diskutovaný systém ObamaCare, který je dle slov nynějšího prezidenta směšný. Tím samým výrazem nazval i jadernou dohodu s Íránem, kterou také zaštil minulý prezident.

Co je ale nejvíce potřeba, je prý vrátit Ameriku lidem, kteří poctivě pracují, svou zemi milují a oživit americký sen, ke kterému se občané Spojených států mohou přibližovat.¹⁴⁶

¹⁴⁴ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 187

¹⁴⁵ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 188

¹⁴⁶ TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 185

Reakce na knihu *Vrat'me Americe její velikost*

Zmíněná kniha se setkala, jako většina počinů Donalda Trumpa, s poměrně velkým ohlasem a to nejen laické veřejnosti, ale i knižních kritiků. Tato kapitola obsahuje nastínění některých reakcí.

Server Washington Times ve svém článku o knize Donalda Trumpa zmiňuje prezidentův způsob mluvy. Konkrétně výrazná tvrzení, to, že se nynější prezident nebojí sáhnout po ne zcela neutrálních výrazech. V článku se však také píše, že je to přesně tato, řekněme, slovní neomalenost, která hlavě Bílého domu získává popularitu. Čím více výroků, které jsou nějakým způsobem na hraně, tím větší pozornost médií a popularita. Avšak není to jen růst popularity, který vychází ze zájmu médií o osobu Donalda Trumpa a jeho zmíněné dílo, díky nesčetným citacím jeho knih se mohou teze a myšlenky rozšířit i mezi americké občany a voliče, kteří by si knihu nikdy nekoupili. Nakonec má díky mediální pozornosti kniha mnohem větší vliv na různé skupiny lidí, než by měla bez zmínek v novinách, televizi či internetu.¹⁴⁷

Názor, že výše zmíněná kniha přinesla Donaldu Trumpovi velké množství mediální pozornosti sdílí i server npr.org. V článku lze dále vyčíst i názor, že pokud někdo sleduje projevy současného prezidenta USA, knihu si ani kupovat nemusí, protože veškeré názory, zapsané v knize již slyšel v nějakém projevu. Článek také přisuzuje knihu spíše marketingovému tahu, nežli nutnosti sebevyjádření. Dle autora článku byla prvotní myšlenka se zviditelnit a tím získat větší pozornost během kandidatury na prezidenta Spojených států amerických.¹⁴⁸

Server National Memo ve článku o knize Donalda Trumpa říká, že kniha je velmi špatně zorganizovaná, nelogicky rozdělená a nic nového ani převratné myšlenky nepřináší. Dle autorů článku je také plná lživých prohlášení, které se však samotnému autorovi hodí. Největším nedostatkem díla, je dle článku, fakt, že v knize se sice nachází nějaké nápady na zlepšení či změnu dosavadních postupů a posunu ekonomiky kupředu, avšak chybí zde konkrétní převedení těchto nápadů do praxe. Jedno prohlášení Donalda Trumpa je v článku zmíněno,

¹⁴⁷ COYNE Jr., John R. BOOK REVIEW: 'Crippled America: How to Make America Great Again'. Washington Times. Washington, DC. 20. prosince 2015. Cit. 2. 2. 2020. Dostupné z <https://www.washingtontimes.com/news/2015/dec/20/book-review-crippled-america-how-to-make-america-g/>

¹⁴⁸ KURTZLEBEN, Danielle. Trump's New Book Doesn't Say Much, But Neither Do Lots Of Political Books. Npr. Washington, DC. 5. listopadu 2015. Cit. 2. 2. 2020. Dostupné z <https://www.npr.org/2015/11/05/454580671/we-read-donald-trumps-new-book-so-you-dont-have-to?t=1584029727541>

konkrétně to, ve kterém Donald Trump pěje chválu na ruského prezidenta Vladimira Putina, o kterém podle článku tvrdí, že je jediná skutečně efektivní hlava státu v dnešní době. Ten samý článek také mluví o nedostatku informací, kterým kniha trpí. Podle autorů článku si měl stávající prezident lépe ověřit fakta, ačkoliv jak je v hodnocení knihy na serveru napsáno, koho by tento nedostatek informací u Donalda Trumpa překvapil.¹⁴⁹

Jesse Gordon na serveru ontheissues.org píše o kritice Donalda Trumpa ze strany jeho odpůrců. Konkrétně zde zmiňuje názor, že stávající prezident nemá žádné zkušenosti se zahraniční politikou, přičemž tomuto tématu v knize *Vraťme Americe její velikost*, věnuje poměrně značnou část textu. Autor článku na zmíněném internetovém serveru se však proti názoru kritiků vyhrazuje a naopak říká, že současná hlava Bílého domu má svůj vlastní styl zahraniční politiky a velmi dobře ví, co dělá.

Na rozdíl od ostatních článků a reakcí na knihu Donalda Trumpa z roku 2016 je tento pozitivně laděn a jako jeden z mála se prezidenta USA zastává a podporuje ho.¹⁵⁰

Americký profesor Walter Russell Mead, ve své reakci na knihu Donalda Trumpa, taktéž vyzdvihl téma zahraniční politiky. V článku pro server foreignaffairs.com zmiňuje, že nynější prezident Spojených států amerických vnímá svět jako neustálý boj o výhody a moc, což souvisí s podezřívavým přístupem vůči ostatním státům světa. V článku je zmíněna snaha Donalda Trumpa více bojovat za ekonomické výhody pro USA a tím pádem větší růst a rozvoj Spojených států, což je přesně to, čeho chce současný americký prezident dosáhnout, ostatně to ve své knize sám říká.¹⁵¹

V recenzi na knihu *Crippled America*, což je vlastně to samé dílo, jako *Vraťme Americe její velikost*, autor humorně poukazuje například na fakt, že v obou knihách je možné si přečíst o úspěších, kterých současný prezident USA dosáhl, a to konkrétně v kapitole *O autorovi*. V obou knihách tato kapitola začíná větou: “Donald J. Trump je přímo ztělesněním amerického příběhu

¹⁴⁹JOHNSTON, David Cay. Book Review: Trump's Sloppy, Illogical 'Crippled America' Is A Jumble Of Contradictions. National Memo. New York. 7. listopadu 2015. Cit. 2. 2. 2020. Dostupné z <https://www.nationalmemo.com/book-review-trumps-sloppy-illogical-crippled-america-is-a-jumble-of-contradictions/?cn-reloaded=1>

¹⁵⁰GORDON, Jesse. Crippled America. How to Make America Great Again by Donald J. Trump. On the Issues. Cambridge, MA. Leden 2016. Citováno 2. 2. 2020. Dostupné z https://www.ontheissues.org/Crippled_America.htm

¹⁵¹MEAD, Walter Russel. Great Again: How to Fix Our Crippled America; The Field of Fight. Foreign Affairs. New York. Březen/duben 2017. Cit. 2. 2. 2020. Dostupné z <https://www.foreignaffairs.com/reviews/capsule-review/2017-02-13/great-again-how-fix-our-crippled-america-field-fight>

o úspěchu.“ (Donald Trump; *Vraťme Americe její velikost*)¹⁵² Tento fakt autora recenze na serveru kirkusreviews.com zaujal tak, že ho ve svém článku zmínil. Spolu s tímto však poukázal i na to, že Donald Trump nemá problém zmínit jiné politiky a vyzdvihnout co podle něj dělali či stále dělají špatně. Z ochoty mluvit o chybách jiných politiků následně vznikají prohlášení, která jsou extrémně výrazná v jinak opatrné politické mluvě.¹⁵³

¹⁵² TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016; s. 205

¹⁵³ Redakce Kirkus. A brief but still highly padded gift to true believers. Anyone else...well, here's a scowl for you. Kirkus Reviews. New York. 2015. Cit. 2. 2. 2020. Dostupné z <https://www.kirkusreviews.com/book-reviews/donald-j-trump/crippled-america/>

Transkulturní reflexe

Téma Donalda Trumpa a jeho vlivu na současnou demokracii nejen v USA, ale i ostatních zemích světa, mě oslovilo hlavně z toho důvodu, že Spojené státy jsou zemí, která, ať již pozitivně či negativně, ovlivňuje jiné světové mocnosti. Velmoc v čele s prezidentem Trumpem je jakýmsi vzorem pro ostatní země, které nejsou tak hospodářsky významné a vzhlíží k ní. Tato práce má poukázat na vliv a dopad chování jednoho jediného člověka na smýšlení a vystupování lidí po celém světě. Díky internetu a globalizaci je dnes neuvěřitelně jednoduché sledovat dění a situaci v zemi na druhém konci světa. Chování Donalda Trumpa má v tomto smyslu celosvětový vliv a dopad.

Závěr

Tato práce nejprve popsala demokracii, co znamená, jaké má přínosy, jaké obsahuje hodnoty, systémy a instituce. Následně se věnovala přímo americké demokracii, která je pro tuto práci podstatná. Po nastínění výhod, které s sebou demokracie nese, jsou v práci zmíněné způsoby, jimiž je možné ji chránit a udržet silnou.

V návaznosti na téma demokracie se práce zaměřila i na autoritářské režimy, díky nimž je možné pozorovat výhody demokracie, jakožto politického systému. V rámci autoritářských režimů práce varovala před chováním jistých politiků, na kterých lze pozorovat odklon od demokracie právě k autoritativnímu stylu vlády. Cílem kapitoly věnované autoritářským režimům bylo ukázat čtenáři, jak jsou tyto systémy nebezpečné pro samotné občany a varovat před nimi.

Na téma autoritářských režimů práce navazuje kapitolou, ve které popisuje jisté změny, kterými americká společnost doposud prošla. Jedná se o změny v hodnotovém systému a přehodnocení priorit. Tato kapitola měla za úkol popsat změny, které pravděpodobně zapříčinily dnešní americkou společenskou náladu a tím pádem i výsledek prezidentských voleb v roce 2016, tzn. zvolení Donalda Trumpa. Popsání těchto změn umožní snazší pochopení výsledku zmíněných voleb.

Následující část práce měla osvětlit čtenáři kdo Donald Trump vlastně je. Odkud se vzal, kde vyrůstal, kdo jsou jeho rodiče, kde přišel k tak značnému jmění. K tomuto účelu bylo, jakožto zdroj, využito dílo samotného Donalda Trumpa a to primárně protože jsem v práci chtěla poukázat na to, co přijde důležité právě jemu. Z tohoto důvodu se velká část jeho životopisu skládá ze stavitelských úspěchů a výčtu majetků a bohatství.

Na životopis amerického prezidenta navazuje rozbor jeho, již zmíněné, knihy *Vraťme Americe její velikost*, ve které autor kritizuje americkou pozici v roce 2015, kdy knihu psal. V díle také kritizuje počínání předchozích prezidentů ve věcech jak interní, tak mezinárodní politiky. Toto dílo vyvolalo, ostatně jako většina počinů Donalda Trumpa, poměrně velké reakce. Z tohoto důvodu je poslední kapitola práce věnovaná právě reakcím a recenzím na zmíněné dílo.

Cíl práce, tudíž popsat, zdali je Donald Trump skutečně ohrožením demokracie, dle mého názoru splnila. V práci je popsáno typické chování autoritářských vůdců, přičemž velká většina

z úkazů chování sedí právě i na Donalda Trumpa. Toto samotné však pravděpodobně neznamená ohrožení demokracie i mimo USA. Avšak je jisté, že pokud Spojené státy budou pokračovat v odklonu od demokracie, ztratí své dobré jméno a již nebudou představovat ideál a vzor pro jiné demokratické země.

Chování Donalda Trumpa a styl jeho politiky však, dle mého názoru, mění přístup občanů k politice, médiím, ale primárně mění chování samotných politiků. Nezdvořilé a hrubiánské vyjadřování současného prezidenta USA působí na ostatní politiky tak, že oni sami mohou začít užívat podobný slovník a styl vyjadřování jako právě Donald Trump. Toto by zapříčinilo zmenšení celkové tolerance pro druhé lidi nejen mezi politiky, ale i mezi občany, kteří si mohou podobné chování přivlastnit po tom, co ho budou vídat každý den ve zprávách a v médiích. Nižší tolerance pro druhé a důvěryhodnost médií však již ohrozit demokracii může, vzhledem k tomu, že právě tolerance a svobodná média jsou hodnoty, které k demokracii neodmyslitelně patří.

Názory na Donalda Trumpa a jeho přínos či ohrožení demokracie se různí. V USA má současný prezident Spojených států velké množství příznivců, stejně tak, jako odpůrců. Tato práce se spíše zaměřila na názor, že Donald Trump by mohl být určitým ohrožením pro demokracii.

Jedním z cílů této práce bylo představit demokracii nejen jako systém vlády a politiky, ale také jako hodnotu. Hodnotu, které je třeba si vážit a ochraňovat ji.

Bibliografie

BENEŠ, Edvard; *Demokracie dnes a zítra*; 1946; Čin; Praha

CLINTON, Hillary; *What happened*; Simon&Schuster, Inc.; New York; 2017

DIONNE, E. J.; ORNSTEIN, Norman J.; MANN, Thomas E.; *One nation after Trump, A guide for the Perplexed, the Disillusioned, the Desperate and the Not-Yet Deported*; St. Martin's Griffin; New York; 2018

EXNER, Milan; ŠIMSÁ, Martin; *Demokracie jako hodnota a problém*; Technická univerzita v Liberci; 2011

JANDA, Kenneth; BERRY, Jeffrey M.; GOLDMAN, Jerry; HUFF, Earl; *Výzva demokracie, Systém vlády v USA*; SLON; Praha, 1998

KLAAS, Brian; *The despot's apprentice: Donald Trump's attack on democracy*; Hurst&Company; Londýn; 2017

KLVAŇA, Tomáš; *Fenomén Trump, Poslední vzpoura bílých mužů, Zpráva o proměně světa*; Pejdlova Rosička; 2016

MACLEAN, Nancy; *Democracy in Chains: The deep history of the radical right's stealth plan for America*; Penguin Books; New York; 2018

PACEPA, Ion M.; RYCHLAK, Ronald J.; *Dezinformace, Tajná strategie Ruska, jak zničit Západ*; BizBooks; Brno; 2016

RICE, Condoleezza; *Democracy: Stories from the Long Road to Freedom*; Twelve; New York; 2017

SNYDER, Timothy; *Cesta k nsvobodě, Rusko, Evropa, Amerika*; Paseka, Prostor; Praha; 2019

SNYDER, Timothy; *Tyranie: 20 lekcí z 20. století*; Paseka, Prostor; Praha; 2017

TOCQUEVILLE, Alexis de; *Demokracie v Americe II*; Lidové noviny; 1992

TOCQUEVILLE, Alexis de; *Demokracie v Americe*; Academia; 1992

TRUMP, Donald J.; *Vraťme Americe její velikost: Jak dát do pořádku ochromenou Ameriku*; Alpha Book; 2016

VANCE, J.D.; *Americká elegie, Memoáry o krizi rodiny a kultury*; Argo; 2018;

WOLFF, Michael; *Fire and Fury, Inside the Trump White house*; Little, Brown; Anglie; 2018

WOODWARD, Bob; *Fear, Trump in the White House*; Simon&Schuster; New York; 2018

Jiné zdroje

GRYNBAUM, Michael M. *Trump Calls the News Media the „Enemy of the American People“*. New York Times. New York. 17.2.2017. Cit. 18. 1. 2020

<https://www.nytimes.com/2018/07/19/business/media/trump-media-enemy-of-the-people.html>

Redakce Kirkus. *A brief but still highly padded gift to true believers. Anyone else...well, here's a scowl for you.* Kirkus Reviews. New York. 2015. Cit. 2. 2. 2020

<https://www.kirkusreviews.com/book-reviews/donald-j-trump/crippled-america/>

MEAD, Walter Russel. Březen/duben 2017. *Great Again: How to Fix Our Crippled America; The Field of Fight*. Foreign Affairs. New York. Březen/duben 2017. Cit. 2. 2. 2020

<https://www.foreignaffairs.com/reviews/capsule-review/2017-02-13/great-again-how-fix-our-crippled-america-field-fight>

GORDON, Jesse. *Crippled America. How to Make America Great Again by Donald J. Trump*. On the Issues. Cambridge, MA. Leden 2016. Citováno 2. 2. 2020

https://www.ontheissues.org/Crippled_America.htm

JOHNSTON, David Cay. *Book Review: Trump's Sloppy, Illogical 'Crippled America' Is A Jumble Of Contradictions*. National Memo. New York. 7. listopadu 2015. Cit. 2. 2. 2020

<https://www.nationalmemo.com/book-review-trumps-sloppy-illogical-crippled-america-is-a-jumble-of-contradictions/?cn-reloaded=1>

KURTZLEBEN, Danielle. *Trump's New Book Doesn't Say Much, But Neither Do Lots Of Political Books*. Npr. Washington DC. 5. listopadu 2015. Cit. 2. 2. 2020

<https://www.npr.org/2015/11/05/454580671/we-read-donald-trumps-new-book-so-you-dont-have-to?t=1584029727541>

COYNE Jr., John R. *BOOK REVIEW: 'Crippled America: How to Make America Great Again'*. Washington Times. Washington, DC. 20. prosince 2015. Cit. 2. 2. 2020

<https://www.washingtontimes.com/news/2015/dec/20/book-review-crippled-america-how-to-make-america-g/>

TRUMP, Donald J. Twitter. San Francisco. 28. března 2018. Citováno 31. 1. 2020

<https://twitter.com/realDonaldTrump/status/978932860307505153>

SIDDIQUI, Sabrina. *Why a second supreme court pick for Trump is liberals' worst nightmare*. The Guardian. Londýn. 31. května 2018. Citováno 31. 1. 2020

<https://www.theguardian.com/law/2018/may/30/supreme-court-justice-trump-second-nominee-scotus>

BARNES, Robert; KIM, Seung Min. *'Everything conservatives hoped for and liberals feared': Neil Gorsuch makes his mark at the Supreme Court*. Washington Post. Washington, DC. 6. září 2019. Cit. 31. 1. 2020

https://www.washingtonpost.com/politics/courts_law/everything-conservatives-hoped-for-and-liberals-feared-neil-gorsuch-makes-his-mark-at-the-supreme-court/2019/09/06/c7b98f90-cfee-11e9-8c1c-7c8ee785b855_story.html

TRUMP, Donald J. Twitter. San Francisco. 15. září 2019. Cit. 31. 1. 2020

<https://twitter.com/realDonaldTrump/status/1173216300287635456>

Redakce BBC. *Brett Kavanaugh: Trump defends judge amid new misconduct claim*. BBC. Darlington, VB. 16. září 2019. Cit. 31. 1. 2020

<https://www.bbc.com/news/world-us-canada-49708721>

POGREBIN, Robin; KELLY, Kate. *Brett Kavanaugh Fit In With the Privileged Kids. She Did Not*. The New York Times. New York. 14. září 2019. Cit. 31. 1. 2020

<https://www.nytimes.com/2019/09/14/sunday-review/brett-kavanaugh-deborah-ramirez-yale.html>

Redakce The Guardian. *The Trump 2020 impact report: 10 ways the president has changed America*. The Guardian. Londýn. 31. prosince 2019. Cit. 31. 1. 2020

<https://www.theguardian.com/us-news/2019/dec/31/trump-2020-impact-report-environment-america>

Redakce Economist. *America and China are sparring over subsidies*. The Economist. Londýn. 31. října 2019. Cit. 31. 1. 2020

<https://www.economist.com/finance-and-economics/2019/10/31/america-and-china-are-sparring-over-subsidies>

Redakce Economist. *Dangerous miscalculations*. The Economist. Londýn. 8. srpna 2019. Cit. 31. 1. 2020

<https://www.economist.com/leaders/2019/08/08/dangerous-miscalculations>

Redakce CBS. *Trump on assassinating Kim Jong Un: "I've heard of worse things"*. CBS. New York. 10. února 2016. Cit. 30. 1. 2020

<https://www.cbsnews.com/news/donald-trump-assassinating-north-korean-leader-kim-jong-un-china-role/>

BARNES, Julian S.; COOPER, Helene. *Trump Discussed Pulling U.S. From NATO, Aides Say Amid New Concerns Over Russia*. The New York Times. New York. 14. února 2019. Cit. 30. 1. 2020

<https://www.nytimes.com/2019/01/14/us/politics/nato-president-trump.html>

TISDALL, Simon. *Donald Trump has dragged America's global reputation to an all-time low*. The Guardian. Londýn. 19. listopadu 2019. Cit. 30. 1. 2020

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/nov/19/donald-trump-america-global-reputation-all-time-low>

Redakce The Guardian. *The Guardian view on Donald Trump: a racist in substance and style*. The Guardian. Londýn. 16. července 2019. Cit. 30. 1. 2020

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/jul/16/the-guardian-view-on-donald-trump-a-racist-in-substance-and-style>

LARTEY, Jamiles. *Racism and Donald Trump: a common thread throughout his career and life*. The Guardian. Londýn, 12. ledna 2018. Cit. 30. 1. 2020

<https://www.theguardian.com/us-news/2018/jan/12/racism-and-donald-trump-a-common-thread-throughout-his-career-and-life>

GRAHAM, David A.; GREEN, Adrienne; MURPHY, Cullen; RICHARDS, Parker. *An Oral History of Trump's Bigotry*. The Atlantic. Washington, DC. Červen 2019. Cit. 30. 1. 2020

<https://www.theatlantic.com/magazine/archive/2019/06/trump-racism-comments/588067/>

TRUMP, Donald J. Twitter. San Francisco. 14. července 2019. Cit. 30. 1. 2020

<https://twitter.com/realDonaldTrump/status/1150381394234941448>

BUCHANAN, Larry; YOURISH, Karen. *How Trump's Twitter Attack Against Democrats Evolved Into 'Send Her Back' Chant*. The New York Times. New York. Červenec 2019. Cit. 28. 1. 2020

<https://www.nytimes.com/interactive/2019/07/18/us/politics/trump-racist-tweet-evolution.html>

REICH, Robert. *Of course Donald Trump is a racist – and his Wall Street enablers know it*. The Guardian. Londýn. 21. července 2019. Cit. 28. 1. 2020

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/jul/21/donald-trump-racist-wall-street-republicans>

SULLIVAN, Andy. *Explainer: Why is President Donald Trump on trial in the Senate?* Reuters. Londýn. 21. ledna 2020. Cit. 28. 1. 2020

<https://www.reuters.com/article/us-usa-trump-impeachment-case-explainer/explainer-why-is-president-donald-trump-on-trial-in-the-senate-idUSKBN1ZK0G0>

NELSON, Louis. *Trump family insists their brand hasn't been damaged*. Politico. Arlington, USA. 27. října 2016. Cit. 28. 1. 2020

<https://www.politico.com/story/2016/10/trump-family-brand-intact-230390>

Ústava Spojených států amerických

<http://klempera.tripod.com/usustava.htm>

Rozhovor s CONWAY, Kellyanne. *Conway: Press Secretary Gave 'Alternative Facts'*. NBC News. New York. 22. ledna 2017. Cit. 27. 1. 2020

<https://www.nbcnews.com/meet-the-press/video/conway-press-secretary-gave-alternative-facts-860142147643>

PolitiFact. *LATEST FALSE FACT-CHECKS ON DONALD TRUMP*. PolitiFact. Washington, DC. Cit. 23. ledna 2020

<https://www.politifact.com/factchecks/list/?category=&ruling=false&speaker=donald-trump>

HOP. *Muellerova zpráva: Rusko se pokusilo ovlivnit volby, Trump chtěl získat kontrolu nad vyšetřováním*. ČT24. Praha. 18. dubna 2019. Cit. 30. 1. 2020

<https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2791847-muellerova-zprava-potvrzuje-ze-se-rusko-pokusilo-ovlivnit-americke-volby-prohlasil>

Redakce Biography.com. *Billionaire real estate mogul and former reality television personality Donald Trump is the 45th president of the United States*. Biography.com. Londýn. Vydáno 2. dubna 2014. Aktualizováno 27. března 2020. Cit. 27. 3. 2020

<https://www.biography.com/us-president/donald-trump>

Redakce Penguin Random House. *Democracy in Chains*. Penguin Random House. Londýn. 13. června 2017. Cit. 6. 2. 2020

<https://www.penguinrandomhouse.com/books/533763/democracy-in-chains-by-nancy-maclean/9781101980965/>

HAAGERUP, Ulrik. *The phenomenon Donald Trump - did the media cause it?* TEDxLinz. YouTube. Kalifornie, USA. 8. března 2017. Cit. 6. 2. 2020

<https://www.youtube.com/watch?v=TqGH9dpInUI>

BARLETT, Jamie; HONG, Theresa. *Social media's role in the 2016 election*. CBS News. YouTube. Kalifornie, USA. 7. 9. 2017. Cit. 14. 4. 2020.

<https://www.youtube.com/watch?v=Q3FrNR7PWqc>

I.K. *How Americans' media habits can predict how they will vote*. The Economist. Londýn. 7. 11. 2016. Cit. 14. 4. 2020.

<https://www.economist.com/democracy-in-america/2016/11/07/how-americans-media-habits-can-predict-how-they-will-vote>

Redakce The Economist. *Political polarisation has grown most among the old*. The Economist. Londýn. 20. 4. 2017. Cit. 14. 4. 2020

<https://www.economist.com/democracy-in-america/2017/04/20/political-polarisation-has-grown-most-among-the-old>